

SISUKORD

Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond.....	3
Dronootika Erahuvikool.....	3
Eesti Rahva Muuseum	10
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	15
Just tants MTÜ	20
MTÜ TYPA	22
Soome Instituut	26
Elektriteater	27
Tartu Linnamuuseum	29
Tartu Mänguasjamuuseum.....	32
Tartu Oskar Lutsu nimeline linnaraamatukogu	40
Tartu Tantsuakadeemia MTÜ	42
Tartu Ülikool.....	46
MTÜ Eistulfarnir – Tartu Muinaskeskus	49
Loodusainete valdkond	55
Dronootika Erahuvikool.....	55
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	59
Hariduse Edendamise SA	61
Just tants MTÜ	63
Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia MTÜ	66

MTÜ TYPA	69
SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus	70
SA Teaduskeskus AHHAA.....	81
Tartu Ülikool.....	85
Täppisteaduste valdkond.....	97
Dronootika Erahuvikool.....	97
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	101
Hariduse Edendamise SA	103
SA Teaduskeskus AHHAA.....	104
Tartu Ülikool.....	108

Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Millise klassile?	Kontakt tundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Raamatu kirjutamine Sipsiku stiilis.	2. ja 3. klass	2 ak/h	Tuleme asutusse kohapeale. Teie kooli. Tegevuste läbiviimiseks sobilik tavaline klassiruum.	Sissejuhatus ja reeglid Sipsiku stiilis raamatu kirjutamine sobib just kõige paremini algajatele, kes soovivad õppida nii kirjutama, kui ka illustreerima. Kõik osalejad saavad endale programmi ajaks mõne hegelooma valida. Nukk ärkab ellu nagu tegi seda Sipsik. Meie Sipsikust saab omalaadne ja ainulaadne tegelaskuju. Nukule saavad lapsed ise panna nime ja mõelda välja talle isiksuse. Õpime kuidas raamatut	Teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamine: : 2) väärtustab eesti keelt; 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt; 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; Õpitulemused:	Kahjuks ei ole kohaldatav HEV õpilastele.

				<p>kirjutada ja mida silmas pidada. Teeme kindlaks, kas soovime realistliku teksti kirjutada või hoopis fantaasia teemalist teost.</p> <p>Pärast teksti kirjutamist saavad kõik illustreerida oma teksti.</p> <p>Õpime erinevaid illustreerimise võtteid ja stiile.</p> <p>Ühiselt valmistatakse raamat ja köidetakse kokku.</p>	<p>10) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;</p> <p>11) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste; kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt; 15) kujundab kirjutamise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab kirjutamiskogemusi;</p>	
Minust saab animaator!	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale.</p> <p>Kooli aula või spordisaal. Projektori kasutamise võimalus.</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Tahvelarvuti d. Erinevad</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite paika panemine.</p> <p>Arutelu: Mis on animatsioon ja kes on animaator?</p> <p>Erinevate lühianimatsioonide vaatamine.</p> <p>Arutelu: Tervislikud eluviisid (füüsilised ja vaimsed faktorid). StopMotion rakenduse tutvustamine ning animatsiooni loomise põhimõtte tutvustamine.</p> <p>Animatsiooni stsenaariumi paika panemine Teema: “Tervislikud eluviisid!”.</p> <p>Animatsiooni loomine.</p> <p>Loodud animatsioonide tutvustamine kaasõpilastele.</p>	<p>Pädevused:</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast.</p> <p>Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus, info aktiivne vahetamine, kokkulepete sõlmimine.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: Algatusvõime ja vastutustunne.</p> <p>Õpitulemused:</p> <p>Sotsiaalsed:</p> <p>kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolt kanda; kirjeldab tervet ja haiget inimest; teab ja väärtustab igatüüpi individuaalsust seoses välimuse, huvide ja tugevusega, õigust olla erinev; selgitab endasse positiivse suhtumise tähtsust; nimetab enda õigusi ja kohustusi.</p>	<p>On kohandatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

			väikesed mänguasjad. Statiivid StopMotion programm.	Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?		
Vana aja mängud.	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale.</p> <p>Õueala ilusate ilmade korral või suur saal/aula.</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa vajalikud vahendid ja museaalid.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite paika panemine.</p> <p>Muuseumi eksponaatidega tutvumine.</p> <p>Arutelu: Nüüd ja vanasti. Mille poolest erines?</p> <p>Osaline loetelu mängudest:</p> <p>Mäng: Vanaisa vanad püksid.</p> <p>Mäng: Mooramaaa kuningas</p> <p>Mäng: BI-keel</p> <p>Mäng: Arvamine lauluga.</p> <p>Mäng: Kukepoks.</p> <p>Mäng: Keks</p> <p>Meisterdamine: Teeme ise vanaaja mänguasja</p> <p>Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Pädevused:</p> <p>Enesemääratluspädevus: kultuurilise ja rahvusliku pädevuse kujundamine.</p> <p>Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: algatusvõime ja vastutustunde kujundamine.</p> <p>Õpitulemused:</p> <p>Sotsiaalsed:</p> <p>Mõistab viisaka käitumise vajalikkust; jutustab oma pere traditsioonidest; eristab, mis on aja kulg ja seis; oskab eristada oma ja võõrast asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta; kirjeldab eri meeltega tajutavaid teabeallikaid;</p>	<p>On kohandatud HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

<p>Vastlapäev Otsa talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.fac ebook.com/prof ile.php?id=1000 69822297077</p>	<p>1., 2. ja 3. klass</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Vajalik transport Otsa tallu!</p> <p>Kohapeal olemas: Kelk, regi, ATV, mõõdulint, nõöbid, paelad jm töötubade töövahendid.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglid *Vastlapäeva tutvustus - mis on vastlapäev ning vanarahva kommete tutvustus *Liu laskmine individuaalselt (kelguga) ning reega- mõõdame ära kõigi liu pikkused ning selgitame välja pikima liu tegija *Vurri valmistamise õpituba ning vurri vuristamine *Reesõit lastele- atv +regi ning tegevused õuealal.</p>	<p>Õpitu lemus ed Sotsia alaine d: Teab eesti rahvakombeid ja mõistab enda rolli kommete ja tavade hoidja ja kandjana. Võrdleb rahvakombeid minevikus ja tänapäeval: Vastlapäev. Selgitab, kuidas õpilane saab ise olla kommete ja tavade hoidja; Kunst: Uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>
<p>Lihavõtted Otsa talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.fac ebook.com/profile.php?id =1000</p>	<p>1., 2. ja 3. klass</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Vajalik transport Otsa tallu</p> <p>Kohapeal olemas: Kanad, munad, jänesed, vahendid munajahiks,</p>	<p>* Sissejuhatus ja reeglid *Kanade ning jäneste tutvustus- tutvumine (kehaosade nimetamine, toitumine, elutingimused, hooldamine) *Munajaht-orienteerumine- krundile on peidetud erinevad kaardi ülesanded mis viivad lõpuks aardeni- munadeni (igale lapsele kaks kana muna mida saab looduslike värvidega värvida) *Munade</p>	<p>Õpitulemused: 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone; 2) sõnastab oma meeltega saadud kogemusi, kirjeldab nähtusi ning objektide omadusi, kasutab õpitud loodusteaduslikke mõisteid kõnes ja tekstiloomes; 1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning looduslikke ja tehisklikke aineid (materjale); kirjeldab ja rühmitab</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>

69822297077			Looduslikud materjalid värvimiseks, Munajahi kaardid-ülesanded	värvimise õpituba looduslike materjalidega. *Traditsioonilised mängud lihavõtete ajal: *Munade veeretamine *Muna jook lusikal *Kukepoks Erinevad munad ning nende suuruste võrdlemine ning kaalumise	neid eri tunnuste alusel, tuginedes tehtud vaatlustele ja katsetele; 12) teab kodukoha tuntumaid loomi, taimi ja seeni; kirjeldab õpitud loomade eluviise ja elupaiku; oskab vältida loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtusid; Pädevused: Kultuuri -ja väärtuspädevus Õpipädevus Suhtluspädevus	
Volbripäev Otsa talus OTSA TALUS (Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa) https://www.fac.ebook.com/prof/ile.php?id=100069822297077	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	Vajalik transport Otsa tallu! Kohapeal tegevustega seotud vahendid on olemas.	*Sissejuhatus-rahvakalendri tähtpäeva tutvustus. *Sissejuhatus ja reeglid *Luudade valmistamise õpituba *Luuajooks ümber nõialõkke teatejooksuna *Nõiadisko (luuatantsu õppimine) *Tagasiside ring- mis meeldis, mis ei meeldinud?	Õpitulemused: 11. Teab eesti rahvakombeid ja mõistab enda rolli kommete ja tavade hoidja ja kandjana. 4) teab, et liikumine on kultuuri osa, ning on kogunud liikumisega seotud tegevuste loomist; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. Pädevused: Kultuuri -ja väärtuspädevus Õpipädevus Suhtluspädevus	Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.

<p>Jõulumaa Otsa talus</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.facebook.com/profile.php?id=100069822297077</p>	<p>1., 2. ja 3. klass</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Vajalik transport Otsa tallu!</p> <p>Kohapeal tegevustega seotud vahendid on olemas.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglid *Sissejuhatus-rahvakalendri tähtpäeva tutvustus. Tavad ja kombed. * Koduloomade roll vanaaja jõuludes. Loomade elutingimuste tutvustus, Loomad talvel (loomadele maiuste andmine). *Jõulumängud: nt: Kes ma olen? *Tilised tiliseb aisakell laulu laulimine. *ATV sõit reega Kokkuvõte ja tagasiside.</p>	<p>Õpitulemused: 11. Teab eesti rahvakombeid ja mõistab enda rolli kommete ja tavade hoidja ja kandjana. 2) sõnastab oma meeltega saadud kogemusi, kirjeldab nähtusi ning objektide omadusi, kasutab õpitud loodusteaduslikke mõisteid kõnes ja tekstiloomes; 1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning looduslikke ja tehisklikke aineid (materjale); kirjeldab ja rühmitab neid eri tunnuste alusel, tuginedes tehtud vaatlustele ja katsetele; 12) teab kodukoha tuntumaid loomi, taimi ja seeni; kirjeldab õpitud loomade eluviise ja elupaiku; oskab vältida loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtusid; Pätevused: Kultuuri -ja väärtuspätevus Õpipätevus Suhtluspätevus</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>
---	---------------------------	---------------	--	---	--	---

<p>Tänapäeva võlumuinasjutud</p>	<p>1., 2. ja 3. klass</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale. Suur saal/aula. Juhendajad võtavad kaasa vahendid: Lego konstruktorid</p>	<p>* Sissejuhatus ja reeglid * Muinasjutu kui kirjandusžanri tutvustus - mis on muinasjutt, muinasjuttude ajalugu Arutelu - millest koosneb muinasjutt? Milline võiks olla tänapäeva muinasjutt ja kes on kangelane tänapäeval? * Grupitöökä rühmadesse jagunemine ja rollide ning materjalide jagamine, grupitööna tänapäeva muinasjutu loomine olemasolevate muinasjuttude elementide alusel, loodud muinasjutu alusel Lego konstruktoritest stseeni ehitamine Loodud muinasjuttude tutvustamine kaasõpilastele. Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Pädevused: Enesemääratluspädevus: kultuurilise ja rahvusliku pädevuse kujundamine. Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus. Õpitulemused: Kunst: 1) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. Eesti keel 2) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele. Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>
<p>Halloweeniks 3D õudusjuturaa matu meisterdamine</p>	<p>1., 2. ja 3. klass</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale. Suur saal/aula. Juhendajad võtavad kaasa vahendid: paber, papp,</p>	<p>* Sissejuhatus ja reeglid * Arutelu: milliseid õudusjutte on olemas? Milline on õudusjutu ülesehitus? * Tutvumine 3D pabertechnikaga * Endale meelepärase õudusjutu või enda loodud õudusjutu alusel 3D õudusjuturamatut meisterdamine, valminud raamatu tutvustamine teistele *Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Pädevused: Enesemääratluspädevus: kultuurilise ja rahvusliku pädevuse kujundamine. Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus. Õpitulemused: Õpitulemused: Kunst: 1) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. Eesti keel</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele. Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad</p>

			liim, lõikamisvahendid, värvimisvahendid		2) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekstede käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;	juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.
--	--	--	--	--	---	--

Eesti Rahva Muuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Jüri ja Mari muuseumimatk	1. – 3. kl	1,5	Eesti kultuuriloo püsinäitus „Kohtumised“.	Muuseumimatk on mõeldud esmaseks tutvumiseks Eesti kultuuriloo ja -pärandiga ning muuseumi rolliga selle talletamisel ja tutvustamisel. Räägime aja kulgemisest, elust erinevatel perioodidel, ajastutele omastest nähtustest ja seda, kas	Õppeaine: inimeseõpetus. Pädevused: <u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – väärtustab kultuuripärandit. <u>Enesemääratluspädevus</u> – tutvub esivanemate eluoluga.	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

				need on mõjutanud ka meie elu tänapäeval.	<p><u>Õpipädevus</u> – õpib vaatlema ja uurima esemeid.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teab muuseumi põhiülesandeid. - Mõistab ainelise kultuuri tähtsust. - Omandab esmased teadmised Eesti aja- ja kultuuriloost. - Oskab muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega. 	
Meie lipu lugu	2. –3. kl	2,0	Eesti kultuuriloo püsinäitus „Kohtumised“, näitus „Rahvas ja riik“, tegelussaal.	Tutvume Eesti riigilipu sünnilooga – kuidas ühest üliõpilaste seltsi lipust sai meie olulisim riiklik sümbol. Räägime riiklikust sümboolikast, sümbolite tähendusest ja etiketist. Näitusel „Rahvas ja riik“ vaatame Eesti esimest sinimustvalget lippu. Tunni lõpetame viktoriiniga.	<p>Õppeaine: inimeseõpetus, eesti keel.</p> <p>Pädevused: <u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – väärtustab Eesti riigi sümboolikat ja teab selle ajalugu. <u>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</u> – teadvustab end Eesti ühiskonna liikmena <u>Suhtluspädevus</u> – arendab suhtlus- ja eneseväljendusoskust,</p>	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

					<p>osaledes arutelus ning viktoriinis.</p> <p><u>Õpipädevus</u> – oskab leida infot, kasutades näituse võimalusi.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tunneb Eesti lipu lugu. - Teab Eesti riigi sümbolikat, selle ajalugu ja tähendust. - Oskab nimetada tähtsamaid lipupäevi ning teab lipu kasutamise esmast etiketti. 	
Rehetare lapsed	1.– 3. kl	2,0	Eesti püsinäituse „Kohtumised“ näitus „Talu elu ja talu ilu“, tegelussaal, rehielamu makett	<p>Uurime laste elu-olu talus 150 aastat tagasi. Tutvume talupere ning nende tööd ja tegemistega. Saame teada kuidas saadi tuba soojaks, toit lauale ja riided selga. Samuti vaatame erinevaid materjale (vill, lina, nahk, puit jt), töövahendeid ning proovime olulisemaid töövõtteid. Rühmatööna valmivad taluhooned: rehielamu, laut, ait ja saun.</p>	<p>Õppeaine: tööõpetus, loodusõpetus, inimeseõpetus, eesti keel</p> <p>Pädevused: <u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – väärtustab kultuuripärandit. <u>Enesemääratluspädevus</u> – tutvub esivanemate eluoluga. <u>Õpipädevus</u> – õpib vaatlema ja uurima esemeid.</p>	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

					<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omandab esmased teadmised Eesti aja- ja kultuuriloost. - Mõistab ainelise kultuuri tähtsust. - Oskab muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega. 	
Rahvakalendri aastaring	1.– 3. kl	2,0	<p>Eesti kultuuriloo püsinäituse „Kohtumised“ näitus „Talu elu ja talu ilu“, tegelussaal.</p> <p>Töölehed, koopiaesemed, rehielamu makett.</p>	<p>Näitusel „Talu elu ja talu ilu“ tutvume talviste ja suviste traditsiooniliste töödega. Arutleme selle üle, millal ja kes neid töid tegid, ning seome need aastaringiga. Tutvume vana rahvakalendriga ja kuude rahvapäraste nimetustega. Räägime aja kujutamisest rattana, mille moodustasid suvine ja talvine poolaasta oma tööde ja tähtpäevadega. Mängime rahvuslikke mängu, harjutades kuude rahvapäraseid nimetusi, ja omandame tuntumate rahvakalendri tähtpäevade loendamise ja arvepidamise võtteid.</p>	<p>Õppeaine: inimeseõpetus, loodusõpetus, eesti keel.</p> <p>Pädevused: <u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – väärtustab tööde ja pühade vaheldumist traditsioonilises talukultuuris. <u>Matemaatikapädevus</u> – õpib aastaringi jagamist tsükliteks ja tähtpäevade vahelist ajaarvestamist (nn lugunädalad). <u>Õpipädevus</u> – õpib tundma olulisi rahvakalendri tähtpäevi ja kombeid ning mõistab kaasaja kombestiku päritolu.</p> <p>Õpitulemused:</p>	<p>On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.</p>

				<p>Lähtuvalt rahvakalendri aastaringist keskendumine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oktoobris-novembris mardija kadripäev, - detsembris-jaanuaris jõulud, - veebruaris-märtsis vastlad, - märtsis-aprillis lihavõtted. <p>Tunni käigus valmib tavandiga seotud ese.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Teadvustab aja arvestamist ja aja kulgemist. - On tutvunud rahvakalendri tähtpäevade ja nendega seotud kommetega ning talutöödega eri aastaegadel. - Teab kaasaegsete kommete tagamaid. 	
Tule tulemine	1.– 3. kl	2,0	Avatud kogu näitus „Pirrust prožektorini“, tegelussaal, koopiaesemed	<p>Muuseumitunnis uurime näitusel kuidas meie esivanemad on saanud pimedal ajal valgust. Välja on pandud ligi 2000 valgustusega seotud eset: küünlajalgu, õli- ja gaasilampe, küünlalühtreid, pilakuid ja elektrivalgusteid. Samuti räägime tule tegemisest läbi aegade, vaatame kuidas lõigatakse peergu ja uurime küünalde kastmist. Lõpuks meisterdame laterna, mis ka päriselt valgust näitab.</p>	<p>Õppeaine: inimeseõpetus, tööõpetus, eesti keel. Pädevused: <u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – väärtustab kultuuripärandit. <u>Enesemääratluspädevus</u> – tutvub esivanemate eluoluga. <u>Õpipädevus</u> – õpib vaatlema ja uurima esemeid. Õpitud: - On tutvunud erinevate valgustitega - Teab kuidas on</p>	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

					valmistatud küünlaid. - Oskab meisterdada lihtsa lambi	
--	--	--	--	--	---	--

Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatud pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Aus mäng	1.-3. klass	2	Muuseumikeskkond, klassiruum	Mängulises ja liikuv programmis keskendume ausa mängu põhimõtete tutvustamisele nii spordis kui ka elus. Uurime ausa mängu ajalugu, mis ulatub juba rüütlite ajastusse – kas meil on rüütlite käitumisest midagi õppida? Aus mäng on väga tähtis osa spordist - arutleme läbi erinevate näidete ajaloost sportlaste ausa mängu väärtuste	Õppeaine: inimeseõpetus, liikumisõpetus Saavutatud pädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Lähenevate lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.

				<p>täitmiste üle, räägime õpilastega reeglitest ja nende vajalikkusest.</p> <p>Pärast programmi saavad osalejad tutvuda ülejäänud ekspositsiooni ja interaktiivsete atraktsioonidega.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <p>- Väärtustab endast parima andmist, viisakust, ausust, õiglust, austust, sõprust ja vastutustunnet.</p> <p>- Teab, mis on õiglane ja ebaõiglane käitumine ning eristab nii enda kui ka sportlaste head ja halba käitumist.</p>	
--	--	--	--	---	---	--

Miniolümpia	1.-3. klass	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	<p>Olümpiaväärtusi (austust, sõprust ja eneseületust) tutvustavas programmis korraldame ise olümpiamängud! Iga osaleja saab riietada end ühe riigi esindajaks ning tõelistele olümpiamängudele kohaselt toimuvad nii avatseremoonia, võistlused kui ka autasustamistseremoonia. Avastame ühiselt ka olümpiamängude</p>	<p>Õppeaine: inimeseõpetus, liikumisõpetus, käeline tegevus</p> <p>Saavutatud pädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus,</p>	<p>Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneme lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.</p>
--------------------	-------------	---	---	--	---	--

				<p>sümboleid, ajalugu ja tänapäeva.</p> <p>Autasustamistseremoonial saavad osalejad kaela ka medalid, mille nad endale töötoa käigus ise meisterdavad. Pärast programmi lõppu saavad kõik osalejad tutvuda ülejäänud muuseumiga, kus on ootamas palju põnevat!</p>	<p>suhtluspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Väärtustab endast parima andmist, viisakust, ausust, õiglust, austust, sõprust ja vastutustunnet. - Mõistab, et parima tulemuse saavutamiseks on vajalik koostöö ja teisi arvestav käitumine. - Teab olümpiamängude sümboleid ja traditsioone. - Oskab nimetada Eesti tuntud sportlaseid. 	
Spordirõõm	1.-3. klass	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	<p>Programmi eesmärk on inspireerida lapsi tegelema spordiga, näidates kui palju võimalusi ja suurepäraseid eeskujusid selleks olemas on!</p> <p>Programmis teeme</p>	<p>Õppeaine:</p> <p>liikumisõpetus, käeline tegevus</p> <p>Saavutatud pädevused:</p>	<p>Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneme lastele vajadusel</p>

				<p>lõbusalt ja mänguliselt tutvust erinevate spordialadega ja spordivahenditega nii kaugelt ajaloost kui ka tänapäevast ning viime end kurssi Eesti tuntumate sportlastega. Töötoas saavad lapsed endale mälestuseks vahva meene, mis kutsub ka kodus liikuma! Pärast programmi saavad lapsed tutvuda ülejäänud muuseumiga ning oma võimed erinevatel spordialadel proovile panna.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõistab, et parima tulemuse saavutamiseks on vajalik koostöö ja teisi arvestav käitumine. - Oskab nimetada Eesti tuntud sportlaseid ja spordialasid. - Teab, kui palju peab kehaliselt aktiivne laps igapäevaselt liikuma. 	<p>individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.</p>
<p>UUS! Must vöö vaimses tervises</p>	<p>1.-3. klass</p>	<p>2</p>	<p>Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid</p>	<p>Tänapäeva kiires maailmas on aina tähtsam enda vaimse tervise eest hoolitsemine ning sportlastelt saame selles osas palju õppida. Programmis kogume</p>	<p>Õppeaine: liikumisõpetus, inimeseõpetus</p>	<p>Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneme</p>

				<p>inspiratsiooni erinevatelt sportlastelt ja spordialadelt, aga eriti just võitluskunstidelt, kus väga tähtsal kohal on just vaimu tugevdamine. Noored saavad osaleda tiimimängudes ja aruteludes teemadel nagu vaimse tervise hoidmine, vastupidavuse treenimine ning keerulistes olukordades toimetulek. Tunni juurde kuulub ka töötuba, kus õpitu loovalt kokku võtame. Haridusprogramm on valminud koostöös organisatsiooniga peaasi.ee ja pakub tuge liikumisõpetuse ja inimeseõpetuse ainekavale.</p> <p>Pärast programmi lõppu on õpilastel vaba aeg, et avastada ka muuseumi teisi näituseid ja interaktiivseid atraktsioone.</p>	<p>Saavutatud pädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus</p> <p>Õpitulemused: - teab, mis on vaimne tervis ja kuidas seda hoida. - Sooritab vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavaid tegevusi õpetaja juhendamisel.</p> <p>- Sooritab õpetaja juhendamisel emotsioonide märkamist ja toime tulemist soodustavaid tegevusi.</p>	<p>lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.</p>
--	--	--	--	---	---	--

Just tants MTÜ

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundide s)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/ko handatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Mina, inimene!	1. ja 2.	2	Just Tantsukooli saal koos olemasoleva tehnikaga (arvuti, muusikakeskus, projektor) asukohaga Liiva 41 (III korus) Paber, kirjutamis ja joonistamisvahendid Tantsukooli lähedale sõidab buss nr 4	Loovate liikumis- ja tantsuülesannete abil teeme tutvust inimese keha ja meeltega. Käsitleme teemasid nagu mina, minu meeled, minu erinevused teistest inimestest ja sarnasused nendega ning iga inimese väärtus. Antud teemasid väljendavad ja kogevad lapsed tantsu ja liikumise kaudu. Otsime teemakohaste sõnade ja liikumise vahel seoseid.	<p>Inimeseõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ennast, oma huve ja tegevusi sidudes seda liikumisega. - suhestab ennast lähiümbruse ja kaaslastega - teeb koostööd, suhtleb teistega neid arvestades - annab hinnangu oma tegevusele - nimetab, mille poolst ta sarnaneb teistega ja erineb teistest; väärtustab igaühe individuaalsust seoses välimuse, huvide ja tugevustega; - väärtustab inimese õigust olla erinev; <p>Loodusõpetus</p>	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Enne programmi osalemist klassiõpetajaga

				<p>Loome liikumist, jagame loodut üksteisega ning arutleme selle üle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sõnastab meelte abil saadud kogemusi ja väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu; - kirjeldab inimese välisehitust seostades seda liikumisega <p>Eesti keel</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada ning märkab erinevusi ja sarnasusi - avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu kohta, märkab erinevusi ja sarnasusi ning kirjeldab neid; - leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu ning paneb need liikumiskeelde; <p>Arendatavad üldpädevused</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>kultuuri- ja väärtuspädevus</u> - oma seotuse teiste inimestega tajumine ja väärtustamine; loomingu ja inimlikku mitmekesisust väärtustamine. - <u>sotsiaalne ja kodanikupädevus</u> – inimeste erinevuste aktsepteerimine; koostöö tegemine teistega - <u>enesemääratluspädevus</u> – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; 	<p>läbi rääkida võimalikud erivajadused.</p>
--	--	--	--	---	--	--

MTÜ TYPA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt-tundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Kõik trükkalid lugema	1. ja 2. klass (vastavalt klassi pädevusele)	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f), kasutades ekspositsioonisaalis välja pandud museaale, kultuuriväärtuslikke esemeid ning õppevahendeid (nt trükipresse, trükitüüpe, linoollõikeid, paberiraame jms)	Programmi käigus tutvutakse paberi- ning trükikunsti ajaloo võimalikult lapsedõbralikul viisil. Tegu on lühiversiooniga meie tavapärasest giidituurist. Programmi käigus saab iga laps trükkida endale kaardi. Õpetajaga saab eelnevalt kokku leppida, kas trükitakse ühiselt tähestikukaardid või iga õpilane saab trükkida oma nimetähega kaardi.	<p>Õppeained: eesti keel, kunstiõpetus</p> <p>Saavutatavad üldpädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tajub ja väärtustab seotust looduse ja kultuuripärandiga; • sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane toimib vastutustundliku kodanikuna, oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; • õpipädevus – õpilane omandab praktilisi oskusi ja seostab uusi teadmisi varem õpituga. <p>Saavutatavad õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teab ja kinnistab tähestikku. 	<p>Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele.</p> <p>Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>

					<ul style="list-style-type: none"> ● Teab, kuidas trükitakse klišeedega. ● Teab, kuidas muuseumis käituda. ● Oskab teistega arvestada järjekorras. ● Oskab enda järelt koristada. 	
Taimest paberini	2. ja 3. klass (vajadusel kohandatud ka 1. klassile)	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f): klassiruumis ja paberiköögis. Kasutatakse ekspositsioonisaalis välja pandud museaale ja õppevahendeid ning praktilises osas paberivalmistamise raame.	Programmi käigus saame teada paberi ajaloo, sellest, millest paberit on võimalik valmistada, ning kuidas paberivalmistamise protsess käib. Õpitava paremaks kinnistamiseks on muuseumitunni teoreetilises osas kaasavad ülesanded, nagu viktoriin, origami voltimine ning ühine arutelu. Tunni praktilises osas valmistavad õpilased koos juhendajaga vanapaberist paberimassi ja käsitööpaberit.	<p>Õppeained: eesti keel, ajalugu, kunstiõpetus, loodusõpetus</p> <p>Saavutatavad üldpädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tajub ja väärtustab seotust looduse ja kultuuripärandiga; ● sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane toimib vastutustundliku kodanikuna, oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; ● õpipädevus – õpilane omandab praktilisi oskusi ja seostab uusi teadmisi varem õpituga. <p>Saavutatavad õpitulemused:</p>	<p>Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele.</p> <p>Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutades lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>

					<ul style="list-style-type: none"> ● Teab, kuidas ja millistest materjalidest valmistatakse paberit. ● Teab, kuidas paberit saab taaskasutada. ● Teab, kes ja millal leiutas paberi. ● Oskab nimetada ajaloolisi paberilaadseid materjale. ● Oskab valmistada vanapaberist käsitööpaberit. 	
Nobenäpud trükikojas	3. klass	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f), kasutades ekspositsioonisaalis välja pandud museaale, kultuuriväärtuslikke esemeid ning õppevahendeid (nt trükipresse, trükitüüpe, linoollõikeid, paberiraame jms)	Tunni käigus tutvume trükikunsti ajaloo ja saame teada, kes oli Johannes Gutenberg ning millised olid tema olulisemad leiutised. Teadmiste kinnistamiseks lahendavad õpilased erinevaid ülesandeid: paigutavad trükinduse ajaloo seotud esemed ajajoonele, proovivad käsiladumise tehnikat. Lisaks valmistame endale kaasavõtmiseks ka ühe märkmiku, mille kaanele saab igaüks sobiva pildi trükkida. Märkmik	<p>Õppeained: eesti keel, ajalugu, kirjandus, kunstiõpetus</p> <p>Saavutatavad üldpädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tajub ja väärtustab seotust looduse ja kultuuripärandiga; ● sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane toimib vastutustundliku kodanikuna, oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; ● õpipädevus – õpilane omandab praktilisi oskusi ja seostab uusi teadmisi varem õpituga. 	<p>Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele.</p> <p>Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>

				<p>kõidetakse niidiga ning kaanepilt trükitakse 150 aastat vana trükipressiga. Tund sisaldab teoreetilist ja praktilist poolt, mis üksteist toetavad ja kinnistavad.</p>	<p>Saavutatavad õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutvub trükikunsti jaoks oluliste mõistete, inimeste ja leiutistega. • Teab, kuidas käib trükkimine. • Teadvustab trükikunsti tähtsust ajaloos. • Saab aru kõrgtrüki põhimõttest. • Valmistab ise märkmiku. 	
Muuseumiseiklus	2. ja 3. klass	1,5	<p>Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f), kasutades ekspositsioonisaalis välja pandud museaale, kultuuriväärtuslikke esemeid ning õppevahendeid (nt trükipresse, trükitüüpe, linoollõikeid, paberiraame jms)</p>	<p>Programmi käigus tutvume paberi ja trükikunsti ajaloo, valmistame paberikunsti ning trükime sajandivanuse tiigelpressiga postkaardi. Kogu õppimine toimub läbi seiklusliku aaretejahi meetodi, kus õpilane peab muuseumis leidma vastused küsimustele või sooritama ülesande. Tunni lõpus võtame ühiselt olulisema kokku.</p> <p>Läbi praktiliste tegevuste saab õpilane paremini aru</p>	<p>Õppeained: eesti keel, ajalugu, kunstiõpetus</p> <p>Saavutatavad üldpädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tajub ja väärtustab seotust looduse ja kultuuripärandiga; • sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane toimib vastutustundliku kodanikuna, oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; • õpipädevus – õpilane omandab praktilisi oskusi ja seostab uusi teadmisi varem õpituga. 	<p>Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele.</p> <p>Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>

				trükkimise ja paberi valmistamise protsessist ning kinnistab õpitut.	Saavutatavad õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • Teab, kuidas ja millest valmistatakse paberit. • Tutvub oluliste trükikunsti mõistete, inimeste ja leiutistega. • Saab aru kõrgtrük põhimõttest. • Lahendab ja mõistab muuseumiseikluse tööülesandeid. 	
--	--	--	--	--	--	--

Soome Instituut

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Raamatukogu salajased lood	2.-3.	1	Soome Instituudi raamatukogu (toolid, lauad, raamaturiulid); paberid, kirjutusvahendid	Sõnakunsti töötuba, mille käigus saab vaadelda, kirjutada, mõtteid vahetada ja raamatuid uurida.	Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtuspädevus, suhtluspädevus, keeleline pädevus. Õpitulemused:	Jah, eelneval kokkuleppel õpetajaga. Võimalik on näiteks lihtsustada keeleliselt, kohandada tempot ja sisu vastavalt vajadusele.

					On arenenud vaatlemise, kirjutamise ja jutustamise oskus; on õppinud viise, kuidas jõuda loova eneseväljendamiseni; mõistab raamatukogu korda ja eeliseid.	
--	--	--	--	--	--	--

Elektriteater

Programmi nimetus	Kontakttundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Kuidas film minuga räägib? Sobib 2.-3 klassi õpilastele	2	Elektriteatri kinosaal sinna juurde kuuluva tehnikaga, katkendid erinevatest Eesti dokumentaalfilmidest ning, laste anima- ja mängufilmidest.	Programm on mõeldud filmikunsti mõtestamiseks ja visuaalse kirjaoskuse ning sõnavara õppimiseks. Vaatleme Eesti laste anima- ja mängufilmidest pärit näidete toel, kuidas filmi kadreeritakse, mis on filmimise põhiplaanid, võttenurgad ning kuidas need vaataja tundeid ja filmis	Õppeaine: eesti keel ja kirjandus, kunstiõpetus, inimeseõpetus Pädevused: <ul style="list-style-type: none"> - Kultuuri- ja väärtuspädevus - Enesemääratluspädevus - Õpipädevus Õpitulemused:	Eelneval kokkuleppel saatvate õpetajate ja programmi läbiviijatega on võimalik jõukohastada õppetegevusi: lihtsustada keelt, aeglustada

			<p>kujutletu tajumist mõjutavad. Mängime praktikas rühmatööna ka kõik animatsioonilaua läbi ja teeme nõ enda multika.</p> <p>Töö käigus õpime tundma filmindusega seotud baas-sõnavara.</p>	<p>- On tuttav filmi eri žanritega, ülesehituse ning reeglitega.</p> <p>- Teab, kuidas filmikunst on muutunud ajas ja ruumis</p> <p>- Oskab töötada iseseisvalt ja rühmas</p>	<p>tempot, lihtsustada ülesannet sisuliselt, vajadusel juhendada õpilasi individuaalselt või väiksemas grupis</p>
<p>UUS!</p> <p>Kas filmikunst on mustkunst?</p> <p>Sobib 2.-3. klassi õpilastele</p>	2	<p>Elektriteatri kinosaal sinna juurde kuuluva tehnikaga.</p> <p>Filmimise funktsiooniga kaamerad, monteerimisprogramm ja statiivid.</p>	<p>Programm on mõeldud filmikunsti kui liikumise illusiooni mõtestamiseks ja visuaalse kirjaoskuse, meedia- ning digipädevuse arendamiseks ning filmindusega seotud sõnavara õppimiseks. Uurime, mis on stop motion animatsioon ja mis piksillatsioon ja kuidas erinevaid objekte ja inimesi nende võtete abil näiliselt liigutada. Praktilise harjutuse käigus saavad õppijad ise filmimaagia tegemises osaleda, eriefekti välja mõelda ning üles filmida ja ennast hiljem</p>	<p>Õppeaine: eesti keel ja kirjandus, kunstiõpetus, inimeseõpetus</p> <p>Pädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultuuri- ja väärtuspädevus - Enesemääratluspädevus - Õpipädevus - Suhtluspädevus - Digipädevus <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - On tuttav filmikunsti tööpõhimõtete algtõdedega ja lihtsamate eriefektide loomise viisidega ja oskab neid ka lihtsate vahenditega 	<p>Eelneval kokkuleppel saatvate õpetajate ja programmi läbiviijatega on võimalik jõukohastada õppetegevusi: lihtsustada keelt, aeglustada tempot, lihtsustada ülesannet sisuliselt, vajadusel juhendada õpilasi</p>

			kinoekraanil eriefektinäitleja rollis kogeda.	(kaamera, nutitelefoni) ise taastada. - Oskab töötada iseseisvalt ja rühmas	individuaalselt või väiksemas grupis
--	--	--	---	--	--------------------------------------

Tartu Linnamuuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandata v hariduslike erivajadustega õpilastele?
Vana aja lastelood ja mängud võimalik tellida kuni 29.12.2024	1.-2. klass	1 (60 min)	Tartu linnamuuseum, ajutisel näitusel „ Peedist pesumasin: leidlikkus linnas ”. Tegelustoa mängud ja vahendid	Muuseumiõpetaja juhatusel saavad lapsed kuulda kaasahaaravaid lugusid vanaemade-vanaisade lapsepõlvest. Tunni teises pooles lapsed saavad tegelustoa erinevate põnevate mängude ja eksponaatidega kätt proovida.	Muuseumitund avardab silmaringi, toetab üldpädevustest kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, õpipädevust ja enesemääratluspädevust. Õpitulemusena: oskavad õpilased muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega; oskavad uurida, vaadelda ja tegutseda muuseumi keskkonnas.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.

Kuidas aadlipaleest muuseum sai?	1.-3. klass	1 (60min)	Tartu linnamuuseum, näitus „Meie Tartu”	Valge daam viib lapsed mängulisele retkele läbi 18. sajandi aadlipalee, mille muudab veelgi huvitavamaks värskelt uue aja Tartut käsitlev näitus “Meie Tartu”. Tutvume mängulisel teel Tartu vanema ja uuema ajalooa. Räägime legende ammustest aegadest. Tunni teises pooles saavad lapsed tutvuda olulisemate Tartu sümbolitega ja rääkida ise lugusid oma kodulinnaosadest.	Muuseumitund arendab oskust luua seoseid eri teemade ja teadmiste vahel ning pakub hea võimaluse varem käsitletud teemade kordamiseks ja uues keskkonnas kasutamiseks. Tund avardab silmaringi. Osaleja õpib tundma oma kodulinna ajalugu ja austama oma kodupaika.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.
Vana (m)ajalood	1.-3. klass	1 (45 min)	Oskar Lutsu majamuuseum Museaalid, fotod jt õppevahendid	Tunni eesmärk on esmane tutvumine kirjanik O. Lutsu kodumajaga. Eelmise sajandi hubases interjööris jutustame erinevaid vahendeid appi võttes lugusid	Õpilane märkab kultuuriväärtuste säilitamise vajalikkust, väärtustab eesti keelt ja selle loovat kasutamist. Õpetlike lugude abil püüame toetada õpilase positiivse minapildi kujunemist.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste

						vajadustest lähtuvalt.
Õpime õues laulupeo lugu	1.-3. klass	1 (45 min)	Laulupeomuuseumi park. kaart, töölehed	Mänguline ja võistkondlik õpituba toimub Laulupeomuuseumi pargis. Õpituba annab teadmisi nii kultuuriloost, ajaloost kui ka loodusest. Laulupeo teemasid käsitletakse kultuuri ja looduse kokkupuutepunktide kaudu.	Õpilane tutvub Eesti kultuuri oluliste traditsioonidega, suurkujudega, arendab oma teadmisi loodusest ja liigub värskes õhus. Õpib meeskonnatööd.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.
Mis kell on? Eelduseks: palume igale lapsele kaasa võtta ühe tühja	1.-3. klass	1,5 (70 min)	19. sajandi linnakodaniku muuseum (meisterdamistarbed, museaalid)	Räägime ajast, uurime üheskoos kellade ehitust ja saame teada, mis paneb kellaseierid liikuma. Rakendame uusi teadmisi kommikarpidest kellade meisterdamisel (kellamehhanismi ja sihverplaadi valmistamisel).	Õpilane märkab teaduse ja tehnoloogia arengut, peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist. Muuseumitund arendab õpilaste käelist tegevust ning loogilist mõtlemist. Tunni eesmärk on arendada sotsiaalses elus vajalikke toimetulekuoskusi.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu

assortiikommi karbi				Materjalid jagatakse muuseumist, õpilasel on vaja kaasa võtta kommikarp.		õpilaste vajadustest lähtuvalt.
---------------------	--	--	--	--	--	---------------------------------

Tartu Mänguasjumuuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Reisisellid UUS!	1.-3.	2	Tartu Mänguasjumuuseumi ekspositsioon Näidispass ja näidis-ID-kaart, nähtamatud passid, sildid võõrkeelsete tervitustega, sedelid mänguasjade ning riikide nimede ja lippudega (Soome, Rootsi, Norra); linnuviled, lindude nimetus- ja pildikaardid,	Üks reisisell teab hästi, kuidas võõral maal tere öelda, millised mänguasjad on kõige armastatumad naaberriikides Soomes, Rootsis ja Norras ning oskab jutustada põnevat reisilugu. Saame teada, millised lastele tuttavad linnud on rändlinnud, ning loendada linde. Reisi jooksul teeme ka pilti ning lõpetuseks plaksutame endale hispaania rütmidega ühe vahva reisi eest! Tund arendab esinemisuskust, rütmitaju,	Lõiming: eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kehaline kasvatus, kunst, muusika Arendatavad pädevused: Kultuuri-, väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, õpi- ja ettevõtlikkus-, matemaatika-, loodusteaduste ja sotsiaalne pädevus. Õpitulemused: ● On läbi teinud tunnireisi ja teab, mis käib reisimise juurde ● Tunneb Skandinaavia	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjumuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused. * Tere-mängus mängime ruumis liikumise ja märguandele reageerimise asemel kõik tered koos järjest läbi. * Naaberriikides rändamise mängus ei kasuta pileteid, tunnijuht suunab, kuhu reisida,

			riputatavad mänguasjad, kastanjett, Euroopa kaart, lennupiletid, naaberriikide tuntud mänguasjad, mängulõke, riputatavad mänguasjad	üksteisega arvestamist ja nii verbaalset kui ka kehalist väljendusoskust.	riikide tuntud mänguasju (Soome muumid, Rootsi Pipi ja Karlsson, Norra trollid) <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab panustada loo jutustamisse. ● Teab, millised tuntud kodumaalinnud on rändlinnud, oskab loendada 12ni. ● Teab, kus ja kuidas tohib lõket teha. ● Oskab arvestada rühmakaaslastega. ● Oskab tajuda ja jäljendada rütmi. 	laps otsustab, kuidas reisib (ujudes/hüpatel). <ul style="list-style-type: none"> * Jutuloomet juhivad tunnijuht, lapsed täidavad jutus lünki. * Mänguasjade riputamise soovide ülesandes riputab igäiks mänguasja enda külge ja teeme ühisfoto. Kes tahab, saab ka soovi soovida. * Kahes ruumis lindude otsimisest võib ka jooksvalt loobuda, kui ülesandeid ja keskendumist näib olevat liiga palju. * Proovime jäljendada lihtsaid rütme.
Mis keelel, see meeles UUS! (eesti kõnelejatele)	1.-3.	2	Tartu Mänguasjamuuseumi ekspositsioon Fotod eksponaatidest ja karudest, tähekaardid ja tahvel, luuletus, tekst, pliiatsid, sõnakaardid	Võtame luubi alla keele ja eneseväljendusoskuse. Otsime karu sünonüüme ja õpime, kui erinevaid karusid olemas on. Seejärel paneme kokku sarnaseid sõnu ja nii saame teada, et ainult üks täht võib sõna tähendust muuta. Seirame luuletuse abil ka sõnu, mida kirjutatakse ühtemoodi, aga mille tähendus on täiesti erinev! Loeme gruppides lihtsat teksti ja saame aru, milliseid sõnu on kasutatud valesti. Õpime nime andma oma tunnetele, kirjeldama	Lõiming: eesti keel, loodus- ja inimeseõpetus Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-, enesemääratlus-, õpi-, ettevõtlikkus-, suhtlus-, keeleline ja sotsiaalne pädevus. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab omadussõnadega kirjeldada oma tundeid ning esemeid. ● Oskab nimetada erinevaid karusid ja teab vähemalt kaht karu sünonüümi. 	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused. * Läbime tunni lühemalt (1,5 t), jättes ära luuletuse, milles esinevate keerukate homonüümide (tirin, plekk jt) asemel vaatleme lihtsaid (keel, viis jt). Samuti ei vaatle me omadussõnu. * Emotsioonikaartide abil paarides tõlgendamise asemel

				omadussõnadega ning harjutame naljakas võtmes vabandust palumist.	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab mõista homonüümi tähenduse erinevust konteksti põhjal. • Oskab konteksti põhjal ära tunda ja parandada vigase koha tekstis. • Teab, et 'paha tuju' alla kuulub väga erinevaid tundeid, oskab erinevaid tundeid nimetada. • Oskab klassikaaslase tunnetega arvestada ning enda käitumist ja tundeid paremini juhtida. 	näitab emotsioone tunnijuht ja toimub ühine arutelu. * Abstraktse ja mängulise vabandust palumise mängu asemel saavad lapsed rääkida, kas nad on ise vabandust palunud ja kas keegi on neilt vabandust palunud. Miks ja mis tunne tekkis?
Keelest keelde UUS! (eesti keele õppijatele)	1.-3.	1,5	Tartu Mänguasjamuuseumi ekspositsioon Pildi-, tähe- ja sõnakaardid, müts, tekstilehed, Bingo-lehed, joonistumäng	Võõrkeelt õppides aitavad end igapäevaelus selgeks teha kehakeel ja pildid. Mänguasjamuuseum aga teab, et lisaks sellele on muidugi mõista võimas vahend ka mäng! Niisiis õpimegi uusi sõnu ja sünonüüme läbi mänguliste, hoogsate ja lõbusate mängude ja tegevuste. Hüppame pildikeelest kehakeelde, kehakeelest mängukeelde, mängukeelest laulu- ja kunstikeelde ja ta-sa-pi-si oma emakeelest eesti keelde.	<p>Lõiming: eesti keel teise keelena, muusika, kunst, kehaline liikumine</p> <p>Arendatav pädevus: Eesti keel teise keelena, õpi-, ettevõtlikkus-, suhtlus-, keeleline ja sotsiaalne pädevus.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõistab ülesande kirjeldust ja sisu. • Oskab end kehakeeles väljendada. • Teab ja oskab kasutada lihtsaid, igapäevaseid omadus- ja nimisõnu. 	On sobiv. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused.

					<ul style="list-style-type: none"> ● Oskab konteksti põhjal ära tunda, millist sõna on valesti kasutatud. ● Teab lihtsamaid homonüüme ja nende eri tähendusi. ● Teeb klassikaaslastega koostööd. 	
Ellujäämis-kunstim UUS!	1.-3.	2,5	<p>Teatri Kodu ekspositsioon ja lastestuudio</p> <p>Laste (plastik)nõelad, lõng ja jutte; noad ja lõikelauad, plastiliin, küpsisetaigen, puuhalud, paelad sidumiseks, praeahi, nukk, fotod.</p>	<p>Et me ka nutiajastul oskaksime lõkke jaoks puid üles sättida, erinevaid sõlmi sõlmida, noaga lõigata ja küpsetada ning paar nõelapistetki teha, käärime käised ning hakkame pihta! Õpime ka, mida teha, kui linnas või metsas ära peaksime eksima, ning kuidas käituda, kui märkame hädasolijat.</p>	<p>Lõiming: eesti keel, inimeseõpetus, käsitöö, matemaatika, kehaline kasvatus, esmaabi</p> <p>Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, matemaatika- ja ettevõtlikkuspädevus, orienteerumine, eneseregulatsioon, esmaabi.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab teha lihtsaid õmbluspisteid ja lõpetada õmblust. ● Oskab teha kolme erinevat sõlme ● Teab, mida teha ära eksides või abivajajat nähes. ● Oskab puid põlemapanekuks sättida. ● Oskab noaga lõigata ja 	<p>On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused.</p> <p>* Läbime tunni lühemalt (2 t), jättes välja keerukate sõlmede sidumise õppimise. Ka ahju käsitseb ainult tunnijuht.</p> <p>* Õmblemisülesannet näitavad teistele ette julgemad, kes soovivad proovida.</p>

					<p>teab põhilist ahju kasutamisest (käivitamine, ettevaatus, kinnipanek).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teab, et igas olukorras leidub lahendus ja rahulikuks jäädes on kõige parem selleni jõuda. 	
Näsuminevat e asjade tund Nässuga UUS!	1.-3.	1,5	Karu Nässu, täringud, kriit ja tahvel, prügi ja prügikastide sümboolika, tundekaardid, mängubuss ja -reisijad.	Mõnikord läheb ikka midagi nässu. Kõigil läheb. Vahel isegi päris tihti. Koos muuseumikaru Nässuga harjutame vigadeparandust elulistes valdkondades, nagu suhtlus ja vabandust palumine, prügiga toimimine ja viisakalt käitumine. Vahel aga kisub kiiva hoopis joonistus või teineteise mõistmine. Nässu on sealgi abiks ja vaatame, kas koos läheb nässu või on kergem.	<p>Lõiming: eesti keel, kunst, matemaatika, loodus- ja inimeseõpetus</p> <p>Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, ettevõtlikkus-, matemaatika- ja õpipädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teab elementaarseid viisakusreegleid ja mõistab, miks viisakus ja empaatia on oluline. • Oskab tajuda, millal on vaja vabandust paluda, oskab märgata sõpru/rühmakaaslaseid. • Teab, miks on oluline, et prügi jõuaks õigesse kohta. Oskab liigitada toidujäätmeid ja pakendiprügi ja tunneb vastavate konteinerite 	On sobiv. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused.

					<p>sümboolikat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tunneb geomeetrilisi kujundeid, nagu ring, ovaal, ruut, riskülik, joon. • Oskab stiliseerida lihtsat kujutist, kasutades geomeetrilisi kujundeid. 	
Õuemängutral 1	2.-3.	1,5	<p>Tartu Mänguasjamuuseumi õuemängude ekspositsioon, sisehoov</p> <p>Täpsusvise, ringmängud, tähelepanu ja keskendumist arendavad mängud, fantaasiat ja koostööd ergutavad mängud</p>	<p>Kui oleme tutvunud näitusel leiduvate õuemänguasjadega, siis maldamata kauem oodata, lähemegi muuseumi sisehoovi mängima. Tuletame meelde vanu ja õpime uusi liisusalme. Aga ennekõike õpime uusi põnevaid tähelepanu ja keskendumist arendavaid, fantaasiat ja koostööd ergutavad mängu, millega oma õuemänguaega kodu- või koolihooviski meeleolukaks teha ja ühtlasi keskendumis- ja tähelepanuraskusi vähendada.</p>	<p>Lõiming: eesti keel, inimeseõpetus, matemaatika, kehaline kasvatus</p> <p>Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, õpi-, matemaatika- ja ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab sisustada õues mänguaega. Arendab kehalist osavust, keskendumis- ja tähelepanuvõimet. • Oskab teha koostööd ja kokkulepitud reeglite kohaselt käituda. • Oskab tunnetada oma oskusi, saab teada, milline on enda arenguruum. • Oskab olla tähelepanelik ja teha järeldusi. 	<p>On sobiv. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused.</p>
Mustriline maailm UUS!	1.-3.	1,5	<p>Tartu Mänguasjamuuseumi ekspositsioon ja</p>	<p>Mustrid ümbritsevad meid igal sammul. Kui vaatame maailma mustriteadlike silmadega,</p>	<p>Lõiming: eesti keel, inimeseõpetus, kunst matemaatika, muusika,</p>	<p>On sobiv. Hariduslike erivajadustega grupi puhul</p>

<p>NB! Kõiki mustriteemalisi tunde saab tellida ka kolmest tunnist koosneva sarjana: 1. Muustriline maailm, 2. Mõttemustrite maailmas ning 3. Käitumismustrite maailmas</p>			<p>mängutuba</p> <p>Fotod ja skeemid mustritest looduses, ajas, muusikas, peres ja kehas; joonistuspaper ja -pliiatsid, kalender, helitekitajad, tahvel ja kriit.</p>	<p>näeme tapeedist ja riietest kaugemale: mustrid ringlevad looduses, joonistuvad välja ajas, hüplevad muusikas, korduvad me perekonnas ja isegi kehas! Pärast seda tundi jääb ketrama soov leida veel ja veel mustreid enda ümber. Tunni lõpul püüab igaüks ühe oma elulise mustri ka paberile.</p>	<p>kehaline kasvatus Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, õpi-, matemaatika-, loodusteaduste ja ettevõtlikkuspädevus Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teab, et muster on mistahes korduv element (mitte vaid visuaalne). • On leidnud ja analüüsinud rütmilisust oma kehas (vereringe, südamelöögid, hingamine, sõrmejalg), päevas, kalendris ja ka looduses (ööpäev, veeringlus, aastaajad, taime ja putuka elutsükkel). • Oskab märgata ja ära tunda korduvaid elemente enda ümber, mõeldes seejuures loovalt. • Teab, et mustreid leidub ka mõttemaailmas ja käitumises. 	<p>palub Tartu Mänguasjamuuseumi tundi tellides täpsustada grupi vajadused.</p>
<p>Mõttemustrite maailmas UUS! NB! Kõiki</p>	<p>1.-3.</p>	<p>1,5</p>	<p>Teatri Kodu lastestudio</p> <p>Tundekaardid, tahvel ja kriit,</p>	<p>Kui tihti me mõtlemise peale mõtleme? Vahel on kasulik ja tegelikult päris põnev seda teha! Sobrame koos mõtete maailmas ning märkame ja</p>	<p>Lõiming: inimeseõpetus, eesti keel, matemaatika, kunst Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-,</p>	<p>On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseumi tundi</p>

<p>mustrateemalis i tunde saab tellida ka kolmest tunnist koosneva sarjana: 1. Mustriline maailm, 2. Mõttemustrite maailmas ning 3. Käitumismustrite maailmas</p>			<p>piltmõistatused, paber ja pliiatsid.</p>	<p>analüüsimise, milliseid radu nad käivad ja mis neid mustriradu üldse uuristab. Mängides raputame sissetallatud radu värskemaks. Koos nuputame, mis võib tegelikult peituda selliste igapäevaste olukordade taga, nagu paha tuju, ema-isa kurjustamine või klassikaaslase kiuslikkus. Saame teada, milline on meie kõigi kõige tugevam mõttemuster ja kuidas see meid mõjutab.</p>	<p>enesemääratlus-, suhtlus-, õpi-, matemaatika- ja ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab märgata oma mõttemustreid ja näeb põhjuseid, miks need tekivad. • Teab, et iga inimese mustrid ja mõttemaailm on erinev. • Oskab mustrist väljapoole vaadata ja teist inimest seeläbi mõista, olla empaatilisem. • Oskab märgata oma eelarvamuslikkust ja olla avatud uuele. • Oskab mustreid enda jaoks õpingutes ja igapäevaelus tööle panna. 	<p>tellides täpsustada grupi vajadused.</p> <p>* Läbime tunni lühemalt (1 t), jättes välja mõttemängu, kus tuleb küsimusele vastata vastupidises tähenduses. Vaatleme käitumise näidisolukordi põgusalt ja koos arutledes.</p> <p>* Pika numbrijada asemel proovime meelde jätta lühikest numbrikombinatsiooni (harjutus, et näha, milliseid mustreid meie aju loob, et midagi meelde jätta).</p>
<p>Käitumismustrite maailmas UUS!</p> <p>NB! Kõiki mustrateemalis i tunde saab tellida ka kolmest tunnist</p>	<p>1.-3.</p>	<p>1,5</p>	<p>Mänguasjauuseumi ekspositsioon ja Teatri Kodu lastestuudio</p>	<p>Astume sammu mõttemustritest edasi ja näeme, kuidas mõtted meie tegusid ajendavad ning otsime enda elust üles, kuidas me teod käitumismustreid moodustavad. Saame teada, millised käitumismustrid meile kasulikud on ja milliseid oleks hea muuta. Mängime üheskoos nende mustratega teatri vormis</p>	<p>Lõiming: inimeseõpetus, eesti keel, draamaõpe</p> <p>Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, õpi- ja ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab märgata oma käitumismustreid ja näha põhjuseid, miks need tekivad. 	<p>Ei ole kohandatav.</p>

koosneva sarjana: 1. Mustriline maailm, 2. Mõttemustrite maailmas ning 3. Käitumismustrite maailmas			ja klassikaaslased saavad üksteise murekohtadele foorumteatri meetodil lahendusi pakkuda.	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, et iga inimese mõttemaailm ja käitumismustrid on erinevad. • Teab, et kõik polegi alati nii, nagu võib tunduda. Oskab käitumismustri taha näha ja teist inimest seeläbi mõista ning olla empaatilisem. • Oskab mustreid enda jaoks õpingutes ja igapäevaelus tööle panna.
---	--	--	---	---

Tartu Oskar Lutsu nimeline linnaraamatukogu

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
<i>Mis on peidus raamatukogus?</i>	1. – 3.	2	Tartu Linnaraamatukogu laste- ja noorteosakond, töölehed, kirjutusvahendid	Tutvustame õpilastele raamatukogu ja õpetame neid seda kasutama. Arutame koos, mis on raamatukogu ja	PÄDEVUSED: Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas Oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele	Programm on vajadusel kohandatav HEV õpilastele. Programmi jaoks on välja töötatud ka töölehe lihtsam variant ning vastavalt osalejatele on võimalik teha programm sisuliselt lihtsamaks. Tutvustava

				<p>milliseid võimalusi raamatukogu pakub. Töö toimub paarides ning kasutatakse palju mängulisi tegevusi. Töölehti täites tutvutakse erinevate raamatutegelastega ning õpitakse õigeid raamatuid leidma. Mängude teemadeks on tähestik ja raamatutegelased ning lastekirjandus. Tegevuste käigus tutvuvad õpilased ka eakohase lastekirjandusega.</p>	<p>ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada. Suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;</p> <p>ÕPITULEMUSED: Mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele. Oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada ning märkab erinevusi ja sarnasusi. Loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust tunneb põhilisi tekstiliike ning oskab õpitarbelisi tekste eesmärgipäraselt kasutada.</p>	<p>lastekirjanduse valikul lähtutakse osalejate tasemest.</p>
--	--	--	--	--	---	---

Tartu Tantsuakadeemia MTÜ

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktun- dide maht (ak- tundi- des)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Mis juhtuks, kui...	1.-3. klass	2.5	Blackbox teatrisaal või stuudio – asukoht Narva mnt 2 (Atlantise maja, Alexela Loomelava), erinevad dekoratsioonid, kostüümid ja aksessuaarid	<p>Aktiivne ja hoogne programm pakub võimalust eksperimenteerida koos kaaslastega ühe minilavastusega, õpetades märkama muutust, leidma tähendusi ja jõudma kompromissile.</p> <p>Programmi abil avastatakse erinevaid elemente, mis kõik mängivad rolli meie poolt tajutava terviku mõjutamisel. Noored saavad proovida erinevaid rolle (lavastaja, dekoraator, valguskunstnik, etendaja jne), arendada selle käigus koostöö oskusi, üksteise arvamuse aktsepteerimist ning saada seeläbi paremini toimivaks meeskonnaks.</p> <p>Esiteks moodustatakse meeskonnad vastavalt igäihe</p>	<p>Õppeaine: kirjandus, inimeseõpetus, draamaõpetus, kunstiõpetus</p> <p>Arendatavad pädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultuuripädevus, - suhtluspädevus, - sotsiaalsed pädevused, - digipädevused. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab ja oskab märgata etenduskunste erinevaid komponente; - analüüsib etenduskunste sügavamal tasandil; - toob paralleele erinevate žanritega ja seostab nähtut oma kogemustega; - leiab kompromisse ning arvestab kaaslaste arvamuste 	<p>Programm on kohandatav erivajadustega õpilasele. Ligipääs ruumi on tagatud. Programmilisi eripärasusi on võimalik sellest tulenevalt ka teha.</p>

			<p>tugevustele (kunstiline meeskond, lavastaja, tehniline meeskond jne.). Iga ameti peale peab jääma 1-3 inimest. Esimene meeskonna harjutus ongi ametite sujuv jagamine.</p> <p>Lavastuse aluseks võetakse lihtne stseen (sündmus - näiteks kaks inimest kohtuvad laval, istuvad pargipingile, tekib silmside, mille peale mõlemad lahkuvad). Igal meeskonnal on võimalus stseeni täiendada oma elementidega – lisada valguskujundus (eri värvid, efektid), dekoratsioone, vahetada kostüüme, lasta tossu jm.</p> <p>Iga elemendi lisamise järel toimub analüüs, mida see andis loole juurde ja milliseid kaastähendused tekkisid. Klass otsustab demokraatlikult pärast arutelu, kas see pakutud täiendus jääb sisse või mitte.</p> <p>Lavastusprotsessi käigus õpivad noored märkama, millest koosneb üks stseen ning kuidas ühe elemendi muutmisel võib muutuda kogu tähendusväli.</p>	<p>erinevustega; - tajub meeskonna ühise eesmärgi, igäihte individuaalse panuse ja koostööoskuste tähtsust.</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Programmi käigus katsetatud muutustega minilavastused filmitakse soovi ning võimaluse korral üles ning näidatakse suurele ekraanile. Iga osaleja saab põhjendada, milline versioon kõnetas teda kõige rohkem.</p>		
Ringkäik endasse	1.-3. klass	1.5	3 erinevat ruumi koos dekoratsioonide, heli ja valgusega.	<p>Igasse ruumi on loodud kindel miljöo dekoratsioonide, valguse ning muusikaga. Eesmärk on tunnetada läbi emotsioon, mida ruum sisenejale pakub.</p> <p>Esimese ruumi emotsiooniks on rahulikkus, meelerahu. Ruumis on rahulik muusika, juhendaja suunab ruumi sisenejad meditatiivsele rännakule.</p> <p>Teise ruumi emotsiooniks on ärevus. Ruumis kasutatakse vilkuvat valgust, kiireid liikumisi.</p> <p>Teise ruumi emotsiooniks on rõõm ning lõbu. Ruumis toimub improvisatsioonipõhine meeleolu harjutus ning arendatakse</p>		<p>Programm ei sea piiranguid osalemaks hariduslike erivajadustega lastel. Soovituslikult võiks olla HEV laste grupid väiksemad ning kaasame sellisel juhul ka rohkem juhendajaid, kes on spetsiifilise eripedagoogilise ettevalmistusega.</p>

				<p>koostööoskusi läbi ühiste ülesannete.</p> <p>Ruume külastatakse järjest. Programmi abil avastatakse endas emotsioonide kogemisel erinevaid elemente.</p> <p>Programmi lõpus toimub kogetu põhjal analüüs.</p>		
<p>Elu on komöödia! Või hoopis õudukas?</p>	1.-3. klass	2.5	<p>Blackbox teatrisaal või stuudio – asukoht Narva mnt 2 (Atlantise maja, Alexela Loomelava)</p>	<p>Põnev ja loovust arendav programm „Elu on komöödia“ annab osalejatele võimaluse mängida ühe loo stseenidega ja uurida neid läbi erinevate žanrite.</p> <p>Kas lõbusad naljad on ikka nii naljakad, kui taustaks käib trilleri ärev muusika? Kas õudsed ehmatused on ikka nii hirmsad, kui kõik tuled põlevad ja keegi jagab kommi?</p> <p>Osalejad jagatakse kolme meeskonda. Iga meeskond saab ühe eakohase keerukuse ja sisuga stseeni, mille nad kiiresti ja lihtsate vahenditega lavastavad teistele demonstreerimiseks. Vajadusel toetab programmi juhendaja</p>	<p>Õppeaine: kirjandus, eesti keel</p> <p>Arendatavad pädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultuuripädevus, - suhtluspädevus, - sotsiaalsed pädevused, - enesemääratluspädevus, - ettevõtlikkuspädevus, - õpipädevus. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb loo (jutustuse, novelli vm) ülesehituse loogikat, mõistab põhjustagajärg seost; - saab aru rolli mõistest, oskab 	<p>Programm on kohandatav erivajadustega õpilasele. Ligipääs ruumi on tagatud. Programmilisi eripärasusi on võimalik sellest tulenevalt ka teha.</p>

			<p>osalejaid lavastusprotsessi sujuvamaks toimimiseks. Katkendid esitatakse üksteisele juhuslikus järjekorras. Seejärel saab iga meeskond endale loosiga ühe lavastusliigi ning peab oma stseeni ümber mängima nimetatud žanri, kasutades, kostüüme, muutes liikumist ja vajadusel teksti. Programm algab soojendusmängudega, et tekitada elevust ja huvi. Osalejad saavad muuhulgas ka päris teatris etendamise kogemuse, arendades seeläbi esinemisjulgust. Tund on mänguline ja lõbus, pakkudes avastamisrõõmu ühe muinasjutu/novelli/intervjuu vm ise läbi mängimisest ja uue vaatenurga leidmisest.</p>	<p>etendada erinevaid rolle;</p> <ul style="list-style-type: none"> - on võimeline tegema rühmatööd ja arvestama kaaslastega; - julgeb esineda publiku ees; - oskab austusega jälgida teiste etteasteid, tunneb teatri etiketti; <p>saab aru loo sisust ning suudab seda teistele edasi anda.</p>	
--	--	--	--	--	--

Tartu Ülikool

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike
--------------------------	----------------------------	---	--	----------------------------	--	---

						erivajadustega õpilastele?
Vana-Kreeka muinasjutuline maailm.	1.-3.	1,5	Tartu Ülikooli kunstimuuseum TÕ peahoones (Ülikooli 18) Vahendid: lauad, toolid, joonistusvahendid.	Uurime Vana-Kreeka skulptuure, jutustame nendega seotud iidseid muinaslugusid. Otsime neid tegelasi „Kujude metsast“. Lapsi kaasatakse vaatlema, mõistatama, arvama, jutustama, loole lahendusi mõtlema ja kujuks kehastumise mängu mängima. Tunni lõpus joonistavad lapsed fantaasiaküllase imelooma.	Programm lõimib keele, kirjanduse ja kunstiaineid. Üldpädevustest toetab kultuuri- ja väärtuspädevuse, sotsiaalse pädevuse, õpipädevuse ja suhtluspädevuse arengut. Programmi läbinud õpilane: – oskab vaadelda kunstiteost ja leiab sealt üles loo tegelased; – oskab vahet teha muinasjutulisel ja päriselu tegelasel; – mõistab suulist teksti, vastab teemakohastele küsimustele; – joonistab oma kujutluspildi järgi; on parandanud vaatlus-, jutustamis ja oma mõtete väljendamisoskust.	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.

<p>Vana-Kreeka kunsti lood, gemmide meisterdamine</p>	<p>2.-3.</p>	<p>1,5</p>	<p>Ruumid: Tartu Ülikooli kunstmuuseum TÜ peahoones (Ülikooli 18).</p> <p>Vahendid: lauad, toolid, jäljendi vormid, kips, topsid, lusikad</p>	<p>Töötoas õpitakse valmistama veest ja kipsist segu, mis valatakse antiikse gemmi vormi. Seejärel vaatleme Vana-Kreeka kulptuure ja jutustame nendega seotud muinaslugusid. Lapsi kaasatakse vestlusesse, nad saavad oletada, mõistatada. Tunni lõpus võetakse kipspilt vormist välja ja selgitatakse, mida iidne meister on sellel kujutanud. Töötoas valmistatud kipsjäljendi saab osaleja endale.</p>	<p>Programm lõimib kirjanduse, keele ja kunstiaineid. Üldpädevustest toetab programm kultuuri- ja väärtuspädevuse, sotsiaalse pädevuse, õpipädevuse ja suhtluspädevuse arengut. Programmi läbinud õpilane: - oskab vaadelda kunstiteost ja leiab sealte üles loo tegelased; - saab aru mis on muinasjutt ja mis päris elu kajastav lugu; - mõistab eakohast suulist teksti ja oskab vastata teemakohastele küsimustele</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
<p>Toomkiriku saladused</p>	<p>1.-3.</p>	<p>1,5</p>	<p>Ruumid: Toomkiriku Saladuste kamber ja Morgensterni saal Tartu Ülikooli muuseumis (Lossi 25)</p> <p>Vahendid: pusled, ardekaart, ardekast, koodlukk, salakirja sedelid</p>	<p>Mis varemed seisavad Tartus Toomemäel? Millised legendid, lood ja ajaloolised sündmused on nendega seotud? Miks on kunagises kirikus luukered? Kuidas sai kirikust raamatukogu ja millist salaraamatut see peidab? Kas ja kus on peidus Rootsi kuninga kuld? Neile ja teistele küsimustele leiab vastuse legendide ja lugudega pikitud programm</p>	<p>Õppekavast on programm seotud sotsiaalainete valdkonnast inimeseõpetusega – teemad “mina: aeg ja asjad” ning “mina ja Eesti”. Mina ja kodumaa (kohaliku ning Keele ja kirjanduse valdkonnast eesti keelega – kuulamise ja jutustamise oskus, tutvumine legendidega. Üldpädevustest toetab sotsiaalset pädevust, kultuuri- ja väärtuspädevust (ajalooline pärand, legendid) ning suhtluspädevust (rühmatöös mõistatuste</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			(1. klassile lihtsamad, 3. klassile anagrammid) UV-taskulambid, linnamüüri klotsid, VR-prillid	ajaloolise toomkiriku ruumides, kuulamise ja ringivaatamise kõrval saavad lapsed rühmatööna osaleda aardejahis.	lahendamine); seotud läbivate teemadega kultuuriline identiteet ning väärtused ja kõlblus.	Liikumiskeskuste puhul tuleb arvestada, et liftiga kõikidesse rummidesse ei pääse.
--	--	--	--	---	--	--

MTÜ Eistulfarnir – Tartu Muinaskeskus

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttunde maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandata v hariduslike erivajadustega õpilastele?
Muinasaeg ja elu	2-3	3	Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob. Vahendid: Ajaloolised rekvisiidid ja riided, savi + savitööriistad, maketi laud.	Tutvustame Eestit ja Skandinaaviat muinasajal 6.-13. saj. Osalejad saavad näha ja arutleda riietuse, kombestiku ja külaelu teemadel. Võrdleme materjale ja riietusesemeid, mis õpilastel seljas on sellega, millised need kunagi välja nägid. Lapsed	Eesti keel I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis- ja kirjaoskuse arendamisega. Suuline	Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.

			<p>Töölauad ja pingid. Töölehed, diplomid</p>	<p>meisterdavad ise üheskoos savist küla maketi. Maketi puhul õpitakse tundma ka geomeetrilisi kujundeid. Lisaks õpime küla planeerima vastavalt küla suurusele ja leibkondade arvule.</p>	<p>keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust</p> <p>tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● eristab esemelist keskkonda (materjale ja töövahendeid) ning töötab ohutult; ● mõistab materjalide säästliku kasutamise vajalikkust; ● leiab juhendaja abiga ülesandele loovaid lahendusi; ● töötab juhendaja juhendamisel üksi ja koos teistega rühmas; ● märkab juhendaja abiga seoseid teistes ainetes õpituga; ● tunneb oma pere ja kodukoha kultuuritraditsioon; 	
--	--	--	---	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • märkab sarnasusi ja erinevusi enda ning teiste töös, kirjeldab oma tegevust. <p>Matemaatika</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab ja mõistab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda arvude või geomeetriliste kujundite abil; • püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • sõnastab matemaatiliselt lahenduvaid lihtsamaid eakohaseid probleeme; <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilane oskab valmistada küla maketti; • õpilane oskab juhendajat kuulata ja tema suulisi juhtnööre jälgida; • oskab nimetada külaelu jaoks vajalikku taristut. 	
--	--	--	--	--	--	--

Viikingite pajatused ja salamärgid	2-3	2	<p>Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob.</p> <p>Vahendid: Ajaloolised rekvisiidid ja riided, puit ja puidutööriistad, taimparknahk + tööriistad, Töölauad ja pingid. Töölehed, diplomid</p>	<p>Tutvustame noortele Eesti ja Skandinaavia uskumusi, nende pärinemist ja mõju tänapäeval. Arutame kuidas mütoloogia on seotud inimeste arenguga ja väärtustega.</p> <p>Noored saavad ise õppida ruunikirja ja meisterdada endale talismani. Õpime kuidas uskumused ja muinasjutud kujundasid ja kirjeldasid inimesi.</p>	<p>Eesti keel.</p> <p>I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemisja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● eristab esemelist keskkonda (materjale ja töövahendeid) ning töötab ohutult; ● mõistab materjalide säästliku kasutamise vajalikkust; ● leiab juhendaja abiga ülesandele loovaid lahendusi; 	<p>Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.</p>
------------------------------------	-----	---	---	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • töötab juhendaja juhendamisel üksi ja koos teistega rühmas; • märkab juhendaja abiga seoseid teistes ainetes õpituga; • tunneb oma pere ja kodukoha kultuuritraditsioon; • märkab sarnasusi ja erinevusi enda ning teiste töös, kirjeldab oma tegevust. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilane oskab jutustust kuulata. • Õpilane mõistab jutustatud lugu ja oskab selle kohta asjakohaseid küsimusi esitada. • Õpilane meisterdab sobivaid vahendeid kasutades juhendaja abil talismani. 	
Viikingid ja sõdalased	1-3	2	Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob.	Näitame lastele ajaloolist sõjavarustust. Lapsed saavad proovida relvi ja varustust ning sellega	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on omandanud erinevaid liikumisoskusi ja -kogemusi; 	Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.

			<p>Vahendid: ajaloolised rekvisiidid ja riided, vibud ja nooled, pehmikrelvad ja kilbid. Lisaks töölehed, diplomid</p>	<p>sihtmärki lasta. Kaalume ja võrdleme võitlusvarustust, millega inimesed lahingutes käisid. Viime läbi treeningu, mida võis läbida tolles vanuses laps. Lisaks korraldame meeskonna lahingmänge pehmikrelvadega. Lõpetame refleksiooniga päeva tegevustest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● sooritab kehalisi võimeid arendavaid tegevusi ning teab liikumise ja toitumise seost tervisega; ● on igapäevaselt kehaliselt aktiivne; ● teab, et liikumine on kultuuri osa, ning on kogenud liikumisega seotud tegevuste loomist; ● on omandanud kogemuse vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavatest tegevustest ning emotsioonide märkamisest. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Õpilane oskab juhendajat kuulata ja korraldusi järgida. ● Õpilane oskab meeskonnas koostööd teha. ● Õpilane mõistab ohutusreegleid ja oskab nende järgi käituda. 	
--	--	--	--	---	---	--

Loodusainete valdkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundide s)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Koduloomad Otsa talus OTSA TALUS (Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa) https://www.fac.ebook.com/prof/ile.php?id=100069822297077	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	Vajalik transport Otsa tallu. Koduloomad: kass, koer, jänessed, lambad, kanad	*Sissejuhatus ja reeglite tutvustus * Loomade tutvustus, kuidas neid kohelda ja pidamistingimused, mida neilt loomadelt saab (iga liigi juures eraldi). Iga looma juures õppemäng mis sisaldab õpetlikku infot. Iga looma juures ringmäng palliga. See kellele pall satub ütleb mida ta looma kohta õppis. *Erinevad õppemängud 1)Teatemäng- kuidas loom liigub? Lapsed jagatakse kahte gruppi.	Pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus: kujundatakse positiivset hoiakut kõige elava ja ümbritseva suhtes. Enesemääratluspädevus: inimese ja looma erinevus. Suhtluspädevus: koostöö ja suhtlemine. Õpitulemused: Hoolib elusolenditest ja nende vajadustest; Teeb lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; Kirjeldab loomade välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga ning toob näiteid nende tähtsuse kohta looduses.	Ei ole kahjuks kohaldatav käesoleval perioodil HEV õpilastele. Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised

				<p>Mõlema võistkonna ees asetsevad loomade pildid tagurpidi. Laps valib omale ühe pildi ning peab läbima vahemaa liikudes nii nagu pildil olev loom seda teeb ja teate edasi andma.</p> <p>2) Mis loomaga on tegu? Lapse silmad seotakse salliga kinni. Lapse kätte asetatakse looma kuju ning laps peab ära arvama mis loomaga on tegu.</p> <p>*Erinevad õppemängud *Töötuba- talus nähtud looma meisterdamine.. *Tagasiside- mis meeldis? Mis ei meeldinud? mida täna õppisid?</p>		muudatused tehakse programmis.
Meeled ja tajud	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Kooli aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Erinevad õppematerjalid meelte töökeskuste jaoks.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Tegutsemise reeglite kokkuleppimine. Erinevate meeltega tutvumine ja arutelud - nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine, kompimine. Õppemäng: Ma näen... Arutelu mõiste värvipimedus üle. Värvipimeduse kaartide vaatamine, mida sa näed? (Igale</p>	<p>Pädevused: Enesemääratluspädevus: inimese anatoomia. Suhtluspädevus: vaatlus ja katse tulemuste korrektne vormistamine, suhtlusoskus, koostöö. Matemaatika- loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus: teaduse ja tehnoloogia tähtsus ning mõju ühiskonnale. Õpitulemused:</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt</p>

			<p>Värvipimeduse test kaartidest pakikesed (3 kaarti korda laste arv). Nägemistesti kaardid seintele ja “silmalapats”. TTS käsimeeskoodid. Erinevad haistmismeel ja maitsmismeel õppemängude jaoks vajaminevad ained. Kompimiskotid. Pimesi lego ehitamise ülesande kastid ja klotsid.</p>	<p>lapsel kolmest kaardikesest koosnev kaardipakk. Lapsel tuleb kaasõpilasele ning õpetajale öelda, mida ta seal näeb). Arutelu, miks osad inimesed kannavad prille ning mõisted lühinägelik ja kaugnägelik. Õppetegevus: Nägemise kontroll. TTS käsimeeskoodidega õppemäng: Mis on pildil? Kuulmismeel Vaikuseminutite kuulamise harjutus. Loomade helide kuulamine ja äraarvamine - kahootis.</p> <p>Tegevused tegevuskeskustes (töölehe täitmine tegevuskeskustes olevate ülesannete põhjal.): 1) Haistmismeel Õppetegevus: Mis lõhn see on? 2) Maitsmismeel Õppemäng: Mis nii maitseb?</p>	<p>Tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning kasutab julgelt loovust ja fantaasiat; Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikes tegevuses.</p>	<p>saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>
--	--	--	--	--	--	--

				<p>3) Kompimine: Õppetegevus: kompimiskotid- Mis on kotis?</p> <p>4) Õppemäng: Pimesi lego ehitamise ülesanne. Teadmisi kinnistav kahoot mäng. Kokkuvõtte õpitust. Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>		
Lihavõtted	1., 2. ja 3 klass.	2 ak h	<p>Kooli aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p><i>Kahe lapse peale on kasutuses üks robotikakomplekt. Kokku saab samaaegselt tegeleda 24 last.</i></p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: 12 Essential robotikakomplekti, 12 tahvelarvutit, keedumunad 48+ tk (2 tk lapse kohta)</p>	<p>Juhendaja eeltöö: Ruumi keedetud kanamunade peitmine</p> <p>Sissejuhatus: "Mis on lihavõtted?"</p> <p>Kanade ja vuttidega tutvumine ja paitamine (kehaosade nimetamine, toitumine, elutingimused, hooldamine).</p> <p>Lindude munade põhjal ära arvamine, kelle muna on (kana, vutt, part, hani, kalkun)?</p> <p>Tööleht - munade kaalumise (ennustus ja reaalsus). Lindude munade raskuste võrdlemine.</p> <p>Keedetud kanamunade otsimine.</p> <p>Igal lapsel vaja leida kaks keedumuna.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Eesmägid:</p> <p>Üldoskused:</p> <p>1) tunneb huvi looduse vastu, huvitub looduse uurimisest ja loodusainete õppimisest; 5) mõistab inimtegevuse ja looduskeskkonna seoseid ning väljendab hoolivust ja lugupidamist kõigi elusolendite vastu;</p> <p>7) rakendab õpitud loodusteaduste ning tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi igapäevaelus;</p> <p>Uurimisoskused:</p> <p>1) teeb lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi;</p> <p>2) sõnastab oma meelte toel saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi;</p>	<p>On kohandatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

			<p>Näidis lindude munad ja suled. Elus kodulinnud puurides (kanad, vutid). Vildikad ja värvilised pliiatsid. Köögikaalud 6 tk.</p> <p>Kahoot mäng.</p>	<p>Lego WeDo muna värvimise roboti ehitamine juhendi järgi ja roboti tööle programmeerimine. Robotiga keedumunade värvimine. Roboti taas tükki võtmine ning klotside sorteerimine tagasi kastidesse. Teadmisi kinnitav kahoot õppemäng. Tagasiside ring. Mis meeldis, mis ei meeldinud? Mida täna õppisid?</p>	<p>3) teeb lihtsate vahenditega praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid; 4) vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; Organismide mitmekesisus ja elupaigad: 1) kirjeldab taimede, loomade ja seente välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga ning toob näiteid nende tähtsuse kohta looduses; Pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, Õpipädevus, Suhtluspädevus, Matemaatika- ja loodusteadustening tehnoloogiaalane pädevus, Ettevõtlikuspädevus</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatud pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
-------------------	---------------------	--	---	---------------------	---	--

<p>UUS! Keskkond ja sport NB! Broneeringud alates 11.2025</p>	<p>1.-3. klass</p>	<p>2</p>	<p>Muuseumikeskkond, klassiruum</p>	<p>Kliimamuutuste tõttu võib tulevikus tekkida olukord, kus mõningaid spordialasid on keeruline või võimatu harrastada. Ka inimeste sportimisharjumused on keskkonnale jätnud oma jälje. Programm keskendub spordisündmuste ja keskkonna seoste ning paneb noori märkama ja analüüsima enda käitumise ja spordi mõju ümbritsevale. Haridusprogrammile annab lisandväärtust keskkonna ja sporditeemaline näitus (näitus avatakse 10.2025) koos põnevate atraktsioonide ja lahendustega.</p>	<p>Õppeaine: loodusõpetus</p> <p>Saavutatud pädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõistab spordi ja keskkonna vahelisi seoseid. - Teadvustab ja väärtustab vastutustundlikku tarbimist ja keskkonna hoidmist. - Toob näiteid, kuidas inimene sportides sõltub loodusest ning muudab oma tegevusega loodust. 	<p>Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneleme lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.</p>
--	--------------------	----------	-------------------------------------	--	--	--

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatud pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Prügirobotid : Puhas Tulevik	1.-3kl	2	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	<p>Programm on suunatud 1. - 3. klassi lastele, eesmärgiga kujundada positiivne hoiak looduse ja keskkonna suhtes ning arendada huvi loodusteaduste vastu.</p> <p>Programmi raames õpivad lapsed hindama inimtegevuse mõju looduskeskkonnale ning omandavad teadmisi, kuidas nädalise saavad loodust hoida ja kaitsta. Praktilise tegevuse käigus õpivad lapsed</p>	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus – väärtustada looduslikku mitmekesisust ning tajuda ja seostust loodusega. Käituda loodust hoidvalt. Matemaatikaloosteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus-kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele.</p> <p>Digipädevus-kasutada</p>	<p>Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Kohandus erivajadustega õpilaste jaoks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programmis kasutame lihtsat ja selget keelt, väldime keerulisi sõnu ning pikemaid lauseid. - Õpilasega tegeleb eraldi teine õpetaja. - Vajadusel selgitame sõnu ja mõisteid visuaalsete abivahendite abil (nt pildid, videod).

				<p>prügi sorteerimise tähtsust ja sorteerivad robotitega mängulises tegevuses erinevat liiki prügi.</p> <p>Programmi alguses tutvuvad õpilased mänguliselt erinevate prügiliikidega ning proovivad prügimängus prügi sorteerida. Seejärel tutvuvad lapsed Codey robotiga. Harjutavad roboti juhtimist iPadist ning ehitavad/kinnitavad külge erinevad, kuid lihtsad lisad, mis aitavad robotit prügi lükkamisel õigesse "jaama".</p> <p>Kokkuvõtteks arutleme, kuidas inimtegevus mõjutab loodust üldiselt.</p>	<p>probleemilahendu seks sobivaid digivahendeid.</p>	<p>- Jagame õppeteemad väikesteks, konkreetseteks osadeks. Keskendume ühele teemale korraga.</p> <p>-Prügi sorteerimise mäng toimub aeglasemas tempos ja iga samm selgitatakse selgelt ning visuaalselt.</p> <p>-Robotiga tutvumine toimub aeglasemas tempos ning vajadusel jätame lisade kinnitamise osa programmist välja.</p> <p>Programmis kasutame pilte, mänge ja liikuvaid visuaale (nt animatsioone, videoid), mis aitavad lastel lihtsamini teemasid mõista.</p>
--	--	--	--	---	--	---

Just tants MTÜ

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Elus või eluta?	1. Ja 2.	2	Just Tantsukooli saal koos olemasoleva tehnikaga (arvuti, muusikakeskus, projektor) asukohaga Liiva 41 (III korus) Paber, kirjutamis ja joonistamisvahendid. Inspiratsioonikaardid.	Väljendame liikumise abil, nii elus kui eluta loodust. Vaatame, mis paneb eluta objekti liikuma ja milline liikumine toimub selle sees ning millised on looduse elusate osade liikumisvõimalused. Otsime erinevatele objektidele iseloomustavaid sõnu ning muusika ja liikumise vahelisi seoseid. Loome liikumist, jagame loodut üksteisega ning arutleme selle üle.	<p>Loodusõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi; - eristab elus- ja eluta looduse objekte, kirjeldab ja rühmitab neid <p>Inimeseõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab suhelda ning käituda teisi arvestades ja koostööd tehes, sõnastab oma ideed ning teab, et nende väljendamiseks on erinevaid viise; - väljendab ennast liikumise ja tantsuelementide abil. <p>Eesti keel</p> <ul style="list-style-type: none"> - leiab teemakohaseid iseloomustavaid sõnu ja seostab need liikumisega - oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada - avaldab arvamust vaadeldu kohta <p>Arendatavad üldpädevused</p>	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Enne programmis osalemist klassiõpetajaga läbi rääkida võimalikud erivajadused.

					<ul style="list-style-type: none"> - <u>kultuuri- ja väärtuspädevus</u> - oma seotuse tajumine loodusega ja selle väärtustamine; loomingu ja inimlikku mitmekesisust väärtustamine. - <u>sotsiaalne ja kodanikupädevus</u> – koostöö tegemine teistega - <u>enesemääratluspädevus</u> – oma seose määratlemine loodusega - <u>õpipädevus</u> - õppimine uues olukorras; probleemide lahendamine; omandatud teadmiste seostamine varemõpituga; <u>suhtluspädevus</u> – teiste kuulamine ja oma arvamuse esitamine; 	
Aastaajad ja ilmastikuolud	1. ja 2.	2	Just Tantsukooli saal koos olemasoleva tehnikaga (arvuti, muusikakeskus, projektor) asukohaga Liiva 41 (III korus) Paber, kirjutamis- ja joonistamisvahendid, valik pilte kõikidest aastaegadest.	Tuletame kõikvõimalikke ilmastikuolusid, mõtestame neid liikudes/tantsides ja leiame neile koha sobivas aastajas. Aastaegadega seotud emotsioone, mõisteid ja olukordi väljendavad ja kogevad lapsed tantsu ja liikumise kaudu. Otsime teemakohaste sõnade ning muusika	<p>Loodusõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - saab aru aastaegade vaheldumisest looduses, kirjeldab muutusi looduses - teab ilmastikunähtusi ja oskab neid aastaegadega siduda <p>Inimeseõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab suhelda ning käituda teisi arvestades ja koostööd tehes, sõnastab oma tundeid ning teab, et nende väljendamiseks on erinevaid viise; - väljendab ennast liikumise ja tantsuelementide abil; - seostab emotsioone ja ennast aastaegadega <p>Eesti keel</p>	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Enne programmis osalemist klassiõpetajaga läbi rääkida võimalikud erivajadused.

				<p>ja liikumise vahel seoseid. Looime liikumist, jagame loodut üksteisega ning arutleme selle üle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - leiab erinevaid tähendussõnu seoses aastaegadega - oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada - avaldab arvamust vaadeldu kohta <p>Muusikaõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> - tõlgendab ja seostab muusikat käsitlevate teemadega. <p>Arendatavad üldpädevused</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>kultuuri- ja väärtuspädevus</u> - oma seotuse tajumine loodusega ja selle väärtustamine; loomingu ja inimlikku mitmekesisust väärtustamine. - <u>sotsiaalne ja kodanikupädevus</u> – koostöö tegemine teistega - <u>enesemääratluspädevus</u> – oma seose määratlemine loodusega - <u>õpipädevus</u> - õppimine uues olukorras; probleemide lahendamine; omandatud teadmiste seostamine varemõpituga; <p><u>suhtluspädevus</u> – teiste kuulamine ja oma arvamuse esitamine;</p>	
--	--	--	--	--	--	--

Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia MTÜ

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktundide maht (ak tundi des)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Loodusõppeprogramm „Kuidas elad, Emajõgi?“ lodjaga Emajõel	I-III	2	Vajalik transport lodjaga, programmi algus ja lõpp Lodjakoja sadamast Ujula 98, Tartu. Programmi saab läbi viia sept-nov, aprill-juuni.	<p>Loodusõppeprogrammi „Kuidas elad, Emajõgi?“ käigus otsime vastust küsimustele: Kuidas ja miks tekivad jõed? Millised taimed ja loomad jões elavad ja kuidas nad vee all hakkama saavad? Miks on jõed loodusele olulised? Kuidas on inimesed jõgesid läbi aegade kasutanud? Mida saan mina teha, et jõel oleks hea olla?</p> <p>Lisaks tutvume lodja kui Emajõe põlise laevatüübiga ja teostame laevasõiduga seotud loodusvaatlust – voolusuund ja kiirus, parem-vasak kallas, ilmakaared ja kompass, põhjareljeef ja kajalood, ilmastik. Teemakäsitus vastavalt laste vanusele. Grupi suurus kuni 36 in. Programmile on antud kvaliteedimärgis Murakas – “Läbimõeldud programm”</p> <p>Sisu:</p> <p>Õpperogrammi põhikomponent on laevalaelt toimuv loodusvaatlus ja arutelu vahetult veekogu peal viibides. Enne retke algust selgitatakse lastele retke plaani ning turvalisuse ja laeval käitumise reegleid.</p> <p>Lodjaretke esimeses pooles käsitleb juhendaja ülalmainitud küsimusi jooksvalt vastavalt reisi kulule ja sel aastaajal laevalaelt paistvale loodusele ning aitab õpilastel seostada käsitletavaid teemasid nende enda eluga. Pärast programmi teemade käsitlemist laevalaelt tutvutakse lähemalt laevaga ja pärast väikest ringi liikumist kogunetakse taas laevalaale, et teha</p>	<p>Teab ja oskab näidata Eesti tähtsamaid veekogusid kaardil, omab ülevaadet vees elavate organismide eluvaldustest ja mitmekesisuses, oskab seletada veeringet ja teab vee tähtsust looduses. Tunneb olulisemaid jões elavaid organisme, nendevahelisi seoseid, sarnasusi ja erinevusi,</p> <p>Seos õppekavaga:</p> <p>Loodusõpetus I kooliaste: 2.1.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes 2.1.4.3. Organismid ja elupaigad 2.1.4.6. Ilm 2.1.4.10. Minu kodumaa Eesti</p>	<p>Programm sobib ka hariduslike erivajadustega õpilastele, kuid hariduslike erivajadustega õpilaste osalemisest programmis on hea eelnevalt teada anda, et programmi juhendaja saaks programmi läbiviimist vastavalt kohandada ja vajadusel kaasata lisa-juhendaja.</p>

				<p>kokkuvõttev arutelu. Teemakäsitlus toimub vastavalt õpilaste vanusele.</p> <p>Sisu: Eripärane keskkond – viibimine jõel tasaselt liikuva laeva kõrgel lael, kust näeb kaugele – loob eripärase ja aktiivse meeleolu. Nii on lisaks teadvusele kaasatud ka õpilaste emotsioonid ning uute teadmiste seostamine enda minapildi ja varasemate teadmistega aktiivsem ja püsivam. Õppeprogramm toetab KIKi Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärki: Eesti elanike keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamine ning ökoloogilise tasakaalu tundmaõppimine ning et loodushoid ja loodusest hoolimine algab teadmistest, sest arukas inimene prügi loodusesse ei jäta ja loomadele liiga ei tee. Emajõe Lodjaseltsi loodusõppeprogrammide eesmärk on lisaks ülaltoodule pakkuda lastele positiivset elamust vahetus looduses, et soodustada huvi ja armastust looduse ja selles valitsevate põnevate seoste vastu. Kui inimeses on lapsena tekitatud positiivset huvi looduse vastu, siis tahab ja oskab ta sellest hoolida ka oma hilisema täiskasvanuolu kõikidel otsustustasanditel.</p> <p>Lisainfot ja fotosid programmi kohta vt joehundid.ee</p> <p>Kokkuvõte: Anname kaasa koduse ülesande, mille kaudu saavad lapsed pärast koolis õpitut korrata.</p>		
„Emajõe elustik vees ja kaldal“ Lodjakojas ja jõe kaldal	I-III	2	<p>Programm toimub Lodjakojas ja Emajõe kaldal. Programmi saab läbi viia kevad-sügis.</p>	<p>Programmi eesmärgid: Tutvuda Emajões ja jõe kaldal elavate kalade, putukate, loomade ja lindudega.</p> <p>Sisu kirjeldus: Räägime Emajõest Miks on jõed tähtsad? Veeorganismide kohastumused vees elamiseks Loomade-lindude-kalade kehaosad Tutvume veeputukatega Õpime Emajõega seotud linde, imetajaid ja kalu Toiduahelad Kahlamine ja putukate määramine.</p>	<p>Seos õppekavaga: Loodusõpetus I kooliaste: 2.1.4.3. Organismid ja elupaigad</p>	<p>Programm sobib ka hariduslike erivajadustega õpilastele, kuid hariduslike erivajadustega õpilaste osalemisest programmis on hea eelnevalt teada anda, et programmi juhendaja saaks programmi läbiviimist vastavalt kohandada ja vajadusel kaasata lisa-juhendaja.</p>

				Lisainfot ja fotosid programmi kohta vt joehundid.ee		
Loodusteaduste- ja tehnoloogiaprogramm „Noored lodjameistrid“	II-III	2	Programm toimub Lodjakojas ja Lodjakoja õuel	<p>Õpime tundma eri puuliikide puitu ning puidu kui taastuva loodusvara kasutamisevõimalusi, säästvat arengut, pärandtehnoloogiaid laevaehituses, tutvume lodja ja viikingilaeva tööpõhimõtetega. Igaüks meisterdab endale ise lodjamudeli ja saab selle koju kaasa võtta.</p> <p><u>Lodjakoja õuel:</u> Uurime laevu ning tutvume lodja ja viikingilaeva ehituse, ajaloo ja tööpõhimõttega.</p> <p><u>Lodjakoja ruumides:</u> Vaatame lühifilmi lotjade ajaloost ning lodjaehitusest. Tutvume eri puuliikide puiduga ning puidu kui ühe Eesti olulisema taastuva loodusvara erinevate kasutusvõimalustega.</p> <p>Tutvume puidust laevade ehitusega ning uurime, kuidas saab metsas kasvavast puust laev ning mida ja miks tehakse erinevatest puudest. Võrdleme eri puuliikide puitu näidiste alusel.</p> <p>Teeme ringkäigu lodjakojas ja tutvume traditsiooniliste käsitööriistadega.</p> <p>Iga laps valmistab endale ise puust laevamudeli. Selleks tuleb saagida kahemehesaega, kasutada peitlit ja puuvasarat, voolida noaga mast, lõigata ja paigaldada paberist puri, naelutada väikese vasaraga naelad pardapostideks ning keerutada valmis pardaköis. Mudel valmib u poole tunniga ja selle valmistamine on jõukohane ka lastele, kes ei ole nimetatud tööriistadega varem tutvust teinud.</p> <p>Lisainfot ja fotosid programmi kohta vt joehundid.ee</p>	<p>I kooliaste:</p> <p>1. Inimese meeled ja avastamine 3. Organismid ja elupaigad</p> <p>Programm arendab ja julgustab ka õpilaste ettevõtlikkust, sest selle raames räägitakse ja näidatakse, kuidas igaüks võib oma unistused teoks teha, kui julgeb asjaga pihta hakata ning on piisavalt sihikindel ja töökas, et tulemuseni jõuda. Ja et suured asjad algavad väikestest – kui oled lihtsate tööriistadega saanud valmis oma esimese lodjamudeli, julged edaspidi kasutada ka keerulisemaid tööriistu ja ehitada keerulisemaid asju.</p>	<p>Programm sobib ka hariduslike erivajadustega õpilastele, kuid hariduslike erivajadustega õpilaste osalemisest programmis on hea eelnevalt teada anda, et programmi juhendaja saaks programmi läbiviimist vastavalt kohandada ja vajadusel kaasata lisa-juhendaja.</p>

MTÜ TYPA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Taimest paberini	2. ja 3. klass (vajadusel kohandatav ka 1. klassile)	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f): klassiruumis ja paberiköögis. Kasutatakse ekspositsioonisaalis välja pandud museaale ja õppevahendeid ning praktilises osas paberivalmistamise raame.	Programmi käigus saame teada paberi ajaloo, sellest, millest paberit on võimalik valmistada, ning kuidas paberivalmistamise protsess käib. Õpitava paremaks kinnistamiseks on muuseumitunni teoreetilises osas kaasavad ülesanded, nagu viktoriin, origami voltimine ning ühine arutelu. Tunni praktilises osas valmistavad õpilased koos juhendajaga vanapaberist paberimassi ja käsitööpaberit.	<p>Õppeained: eesti keel, ajalugu, kunstiõpetus, loodusõpetus</p> <p>Saavutatavad üldpädevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tajub ja väärtustab seotust looduse ja kultuuripärandiga; • sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane toimib vastutustundliku kodanikuna, oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; • õpipädevus – õpilane omandab praktilisi oskusi ja seostab uusi teadmisi varem õpituga. 	<p>Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele.</p> <p>Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>

					Saavutatavad õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • Teab, kuidas ja millistest materjalidest valmistatakse paberit. • Teab, kuidas paberit saab taaskasutada. • Teab, kes ja millal leiutas paberi. • Oskab nimetada ajaloolisi paberilaadseid materjale. • Oskab valmistada vanapaberist käsitööpaberit. 	
--	--	--	--	--	--	--

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
<u>Uurime ja avastame loodust</u>	1.-3. kl	2	KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass. Võimalik tellida ka haridusasutusse.	Põnevatest karpidest ja kotikestest leiavad lapsed huvitavaid esemeid, mida nad saavad tunnetada erinevate meelte abil. Vaatlemise, kirjeldamise,	Loodusõpetus: <ul style="list-style-type: none"> • Eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; 	Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele

			<p>VAHENDID: õppekomplektid 5 rühmale erinevate looduslike ja inimtegevuses valminud asjadega, meelte mängu vahendid (mängukaardid, erinevate meeltega tunnetamiseks erinevad looduslikud ja tehiseobjektid).</p> <p>LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober- märts, kuid võimalik aastaringselt.</p>	<p>rühmitamise ja mängimise kaudu tutvuvad lapsed erinevate esemetega (linnumunad, taimede viljad, kivid jm). Mängides õpivad lapsed eristama looduslikke objekte tehiseobjektidest ja saavad teada, kuidas valmistatakse erinevaid materjale ja milleks neid kasutatakse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; • Omandab loodusvaatluste oskusi; • kirjeldab looduslikke ja tehiseobjekte erinevate meeltega saadud teabe alusel; 	<p>vastavaks. Saame kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
<p><u>Uurime ja avastame merd</u></p>	2.-3. kl	2	<p>KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass. Võimalik tellida ka haridusasutusse.</p> <p>VAHENDID: õppekomplektid 6 rühmale merega seotud objektidega (looduslikud ja inimtegevuses valminud, näiteks kalad ja kalamaksaõli jne).</p>	<p>Kolme mängu kaudu käsitletakse Läänemerega seotud teemasid. Lapsed õpivad tundma merega seotud organisme ja objekte, saavad teada ja mõelda selle üle, kuidas meie merd kasutame ja kuidas mõjutame. Lapsed tutvuvad organismide vaheliste seoste ja vastastikuste suhetega, saavad mängudes kasutada oma meeli ning tunnetada</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; • kirjeldab looduslikke ja tehiseobjekte erinevate meeltega saadud teabe alusel; • toob näiteid erinevate organismide eluvalduste ja omavaheliste seoste 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida</p>

			LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober-märts, kuid võimalik ka aastaringselt.	oma meelte koostöövajadust. Õppeprogramm arendab laste rühma- ja koostööskust ning väljendusoskust.	kohta.	tegevuste vahele puhkepausi. Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.
<u>Lemmikloomad</u>	1.-3. kl	2	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass, talveaed ja loomatuba.</p> <p>LOOMAD JA VAHENDID:</p> <p>Lemmikloomad (närilised, kilpkonnad, linnud, kalad, kahepaiksed, selgrootud), komplekt loomade toitmiseks sobivaid ja mittesobivaid toiduaineid, lemmikloomade pildid ja nimesildid, töölehed, värvipliatsid.</p> <p>LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober-aprill, kuid võimalik ka aastaringselt.</p>	Lemmikloomatunnis kohtuvad lapsed küüliku, merisea, hamstrite, tšintšilja, kilpkonnade, akvaariumikalade, erinevate lindude ja teiste loomadega. Lapsed saavad teada, kus on nende loomade kodu looduses ja milliseid tingimusi nad eluks vajavad. Lapsed õpivad, kuidas hoolitseda lemmikloomade eest, kuidas vaadelda ja kirjeldada loomi, toidavad loomi, lahendavad ülesandeid/ värvivad lemmikloomapilte.	<p>Loodusõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et inimene on osa loodusest ning inimeste elu sõltub loodusest; suhtub loodusesse säästvalt; • hoolib elusolenditest ja nende vajadustest; • arvestab taimede ja loomade vajadusi ning suhtub neisse vastutustundlikult; • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida uurimiseks ja vaatlemiseks sobivad loomad, ning kohandada tegevusi ja ülesandeid. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste</p>

						kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.
<u>Putukad-mutukad ehk selgrootud meie ümber</u>	2.-3. kl	2	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklassis ja loomatoas aastaringelt, kuid maisjuunis ja septembris-oktoobris võimalik lisaks tutvuda selgrootutega ka loodusmaja pargis.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Võimalikud elusad loomad vaatluseks, näiteks lepatriinu, kärbes, vihmauss, kiritigu jt., talveperioodil eksootilised selgrootud.</p> <p>Luubid, luuptopsid, binokulaarid, esitlusvahendid, vahendid meisterdamiseks.</p> <p>LISAINFO: Toimub aastaringelt.</p>	<p>Vaadeldakse ja uuritakse selgrootuid loomi loodusmaja loomatoas (ahhaatteod, raagritsikad, tuhatajalad jt.), pargis õpitakse märkama ja leidma meie looduses tavalisi selgrootuid (mardikad, teod, sajajalgised, tuhatjalad, kimalased, sipelgad, ussid). Leitakse loomade sarnasusi ja erinevusi, tutvutakse nende eluviisi ja välisehitusega, õpitakse selgrootuid kirjeldama ja määrama. Töö käigus kasutatakse luupe ja mikroskoobe. Õppetöö teevad vaheldusrikkamaks õppemängud ja loomamuistendid ning -mõistatused. Õpitu</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjeldada selgrootute loomade välisehitust, seostada seda elukeskkonnaga ning tuua näiteid nende eluviisi ja tähtsuse kohta; • arvestab loomade vajadusi ning suhtub neisse vastutustundlikult; • tunneb kodukoha levinumaid selgrootute rühmi ja tavalisi liike; • oskab käsitseda lihtsamaid suurendavaid vahendeid; • mõistab eluslooduse mitmekesisuse ja hoidmise tähtsust; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida uurimiseks ja vaatlemiseks sobivad selgrootud, ning kohandada ülesandeid ja mängu. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p> <p>Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>

				kinnistamiseks selgrootu meisterdamine.		
Linnud linnas	1.-3. kl	2	<p>KOHT:</p> <p>Avatud õpikeskkond loodumaja pargis, kus on võimalik vaadelda linde, Tartu loodumaja õppeklass.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Binoklid, linnuvaatlustoru, töölehed, määrarjad, linnutopised, munad, luud, suled jms näitlikustav materjal.</p> <p>LISAINFO: Sobilik toimumisaeg talv, kevad.</p>	<p>Tutvutakse lindude kui liigirühmaga: välisehitus, kohastumised, tähtsus eluslooduse süsteemis, elupaigad, eluviisid, kaitse. Omandatakse binokliga vaatlemise oskus, õpitakse tundma linnas elavaid linde ja saadakse teada paigalindude ja rändlindude eluviisi omapära, ning talvituvate lindude toitumise reeglid. Mängitakse keskkonnamänge, mis kinnistavad vaatluses õpitut.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning kasutab julgelt loovust ja fantaasiat; mõistab, et inimene on osa loodusest ning inimeste elu sõltub loodusest; suhtub loodusesse säästvalt; hoolib elusolenditest ja nende vajadustest; toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsuse kohta inimese elus; tunneb kodukoha levinumaid loomaliike; käitub loodushoidlikult ning järgib koostegutsemise reegleid. 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja ülesandeid ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
Taimed meie ümber	1.-2. kl	2	<p>KOHT:</p>	<p>Õpitakse tundma taimede põhirühmi ja eluvorme (puud, põõsad, puhmad,</p>	<p>Loodusõpetus: Loodusvaatlused</p>	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et</p>

			<p>Tartu loodusmaja park või talveaed ja õppeklass. VAHENDID:</p> <p>luubid, töölehed, nõör ja mõõdulindid, õppekomplektid taimede osadest.</p> <p>LISAINFO: Sobilik toimumisaeg sügis ja kevad.</p>	<p>rohttaimed, samblad).</p> <p>Õpitakse taimerühmi eristavaid tunnuseid ja enamlevinud liike. Saadakse teada, milliseid tingimusi vajavad kasvuks kodumaised ja võõrliigid.</p> <p>Tutvutakse talveaias kasvavate toidu- ja tarbetaimedega. Tehakse vaatlusi ja rühmatööd, teadmised kinnistatakse praktiliste õppemängudega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb kodukoha levinumaid taimeliike; toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaegadel; <p>Uurimisoskused</p> <ul style="list-style-type: none"> teeb lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; teeb lihtsate vahenditega praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid; vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; 	<p>saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja ülesandeid ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
<u>Metsloomade tegevusjäljed</u>	2.-3. kl	2	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass.</p>	<p>Programmi käigus õpitakse tundma Eestis elavaid metsloomi, nende eluviisi, toitumist, tegevusjälgi ja</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> hoolib elusolenditest ja nende vajadustest; tunneb kodukoha levinumaid 	<p>Kohandatud, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta</p>

			<p>Võimalik tellida ka haridusasutusse.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Esitlustehnika, loomanahad, sarved, koljud, väljaheidet jt. õppekogud; jäljaabits jm abimaterjalid, alused, käärid, liim, paber, pliiatsid, klammerdajad, luubid, joonlauad.</p> <p>LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober-märts. Kuid võimalik aastaringselt.</p>	<p>omavahelisi suhteid.</p> <p>Tutvutakse metsloomade nahkade, koljude, sarvede, väljaheidete ja toitumisjälgedega.</p> <p>Õpilased saavad ülevaate kaitsealustest loomadest ja ohtlikest võõrliikidest.</p> <p>Praktilise tööna koostatakse loomade jäljeraamat või meisterdatakse voolimismassist käpajäljend.</p>	<p>loomaliike;</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaegadel; • kirjeldab loomade välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga ning toob näiteid nende tähtsuse kohta looduses; • kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; • sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; • vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; 	<p>teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja ülesandeid ning teha uuritavate objektide hulgast sobiv valik.</p> <p>Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
<p>Taimede ja loomade talvenipid</p>	1.-3. kl	2	<p>KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass.</p> <p>Võimalik tellida ka haridusasutusse.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>esitlustehnika, temaatilised õppevahendid, loomanahad,</p>	<p>Õpilased omandavad teadmised loomariigi ja taimestiku valmistumisest talveks ja külma aastaaja üleelamise võimalustest.</p> <p>Arutletakse kuuldu ja nähtu põhjal võrdlusena inimeste ja loomade</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab muutusi looduses ning seostab neid aastaegade vaheldumisega; • toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi</p>

			<p>tegevusjäljed, tõetruud mänguloomad</p> <p>LISAINFO: Sobilik toimumise aeg oktoober-veebbruar.</p>	<p>tegevusi. Sissejuhatav lühike slaidiesitlus, rühmatööd, mängud.</p>	<p>omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaagadel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; • tunneb kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike; • hoolib elusolenditest ja nende vajadustest. 	<p>ja ülesandeid ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
Uurime elektrit	3. kl	3	<p>KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass.</p> <p>Võimalik tellida ka haridusasutusse.</p> <p>VAHENDID: esitlustehnika, erinevaid tühje patareisid, lapik patarei, lambipirn ja pirnipesa, kruvid, juhtmed, kruvikeeraja, A4 paber, värvipliatsid, 10 erinevast materjalist eset vooluringi ühendamiseks.</p>	<p>Praktiliste, uurimuslike meetodite abil tutvutakse elektri mõistega, vooluringiga, elektrit juhtivate ja mittejuhtivate materjalidega. Õpilastele tutvustatakse elektriohutuse võtteid - kuidas hoida ennast ja teisi ning teha ohutult katseid. Räägitakse keskkonnasõbralikest valikutest ja sellest, kuidas säästa elektrit.</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <p>Elekter ja magnetism</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, mis on vooluring; • teab, kuidas teha katseliselt kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad materjalid, oskab tuua näiteid; • oskab ohutult kasutada elektriseadmeid; • teab, millised on keskkonnasõbralikud valikud elektri kasutamisel; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada ülesandeid ja tegevusi ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p>

			LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober- märts. Kuid võimalik ka aastaringselt.		<ul style="list-style-type: none"> • teeb õpetaja juhendamisel lihtsate vahenditega praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid; • vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; 	Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.
<u>Kust pakendid tulevad ja kuhu lähevad</u>	1.-3. kl	2	<p>KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass.</p> <p>Võimalik tellida ka haridusasutusse.</p> <p>VAHENDID: esitlustehnika, vermikomposter, luubid igale õpilasele, komplekt erinevat liiki pakendijäätmeid, sorteerimiskastid, kerged matkakotid, plakatipaberid ja markerid rühmatöök, rühmatööde ülesanded.</p> <p>LISAINFO: Toimub aastaringselt.</p>	Lapsed mängivad läbi Tartu loodusmaja jäätmete sorteerimise süsteemi. Vaadeldakse vermikompostri näitel millisest jäätmeliigist tekib muld. Luuakse seoseid jäätmete õige käitlemise ja inimeste heaolu vahel. Plakatite valmistamine.	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab; • eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; • tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist; • kasutab õpitud loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi igapäevaelus otsuseid tehes; 	Kohandatud, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada ülesandeid ja tegevusi ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi. Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs

						ratastooliga on võimalik.
Metsapäev	1.-3. kl	3	<p>KOHT: Programm toimub sobiva metsakooslusega õpperajal kokkuleppel õpetajaga. Tavaliselt Alam-Pedjal Selli-Sillaotsa õpperajal, Taevaskojas, Vitipalu või Vapramäe õpperajal.</p> <p>VAHENDID: töölehed, kirjutamisvahendid, luubid, luuptopsid, mõõdulindid.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajalik transport õpperajale.</p> <p>LISAINFO: Parim aeg kevad või sügis.</p>	<p>Toimub matkarajal.</p> <p>Õpilased uurivad metsas kasvavaid taimi, seeni, loomi ja nende tegevusjälgi ning liikidevahelisi seoseid, teevad vaatlusi ja lahendavad ülesandeid.</p> <p>Õpitakse tundma erinevaid taimerindeid. Põhirõhk on looduse tunnetamisel kõigi meeltega.</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab õpitud taimede, loomade ja seente välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga ning toob näiteid nende tähtsuse kohta looduses; • arvestab taimede ja loomade vajadusi ning suhtub neisse vastutustundlikult; • teeb lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; • sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida sobiva raja, vähendada/suurendada uuritavate objektide hulka, kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepause.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p>
Koduloomad talus	1.-3. kl	3	<p>KOHT:</p>	<p>Õpitakse tundma koduloomade päritolu, vanuselisi erisusi ja nende</p>	<p>Loodusõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et</p>

		<p>Tegevus toimub Tartu vallas Metsa talus (Tartust 12 km).</p> <p>LOOMAD JA ÕPPEVAHENDID: Taluloomad</p> <p>(nt küülikud, kanad, kits, poni, koer, kass jt.), nende toit ja hooldusvahendid, erinevad näidised (munad, villad, hobutööriistad), pildid erinevate loomade kohta keda talus ei ole, loomadelt pärinevast toorainest valmistatud tooted.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajalik transport Metsa tallu sõiduks.</p> <p>LISAINFO: Toimub September-oktoober ja aprill-juuni.</p>	<p>kasvatamise otstarvet.</p> <p>Mängides ja rühmatööna korratakse üle ja saavad selgeks loomapoegade nimetused ja loomadele vajalikud toidud.</p> <p>Arutletakse inimese vastutust loomade ees ja koduloomade seoseid ümbritseva keskkonnaga.</p> <p>Lapsed saavad loomi vaadelda, katsuda ja toita, tutvutakse loomade hooldamisega seotud töödega.</p>	<p>sarnasusi märgata ning kirjeldada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et inimene on osa loodusest ning inimeste elu sõltub loodusest; suhtub loodusesse säästvalt; • hoolib elusolenditest ja nende vajadustest; • tunneb kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike; • teadvustab inimese vajadusi, tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist ning hoiab keskkonda; • toob näiteid, kuidas inimene sõltub loodusest ning muudab oma tegevusega loodust; • oskab võrrelda inimeste elu maal ja linnas; 	<p>saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida vaatlemiseks ja uurimiseks sobivad loomad, kohandada tegevusi ja mängu ning teha nende hulgast sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p> <p>Ligipääs ratastooliga võimalik, kuid ei ole spetsiaalselt kohandatud.</p>
--	--	---	---	--	---

SA Teaduskeskus AHHA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
SALAPÄRANE VESI	1.-2.	2	AHHA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium. AHHA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	Uurime Punase mere akvaariumit ja selle asukaid. Vaatleme mikroskoobiga soolakristalle, meritähte, koralle ja teisi huvitavaid objekte. Segame kokku erineva soolsusega veekogude veenäidiseid ja võrdleme neid. Lisaks katsetame üheskoos AHHA keskusel olevaid vee ja vedelikega seotud eksponaate.	Loodusõpetus – Organismid ja elupaigad, organismide rühmad ja kooselu. Programm toetab üldpädevuste – õpipädevuse, enesemääratluspädevuse, sotsiaalse- ja kodanikupädevuse (rühmatöö), suhtluspädevuse arendamist.	Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhisel. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.

VESI	3.	3	<p>AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.</p>	<p>Töötoas arutleme, mis on tihedus ja valmistame erineva tihedusega värvilistest vedelikest kirevaid (mittejoodavaid!) kokteile.</p> <p>Lahendame rühmades vee ja vedelike teemal uurimusülesandeid (3 – 5-liikmelistes rühmades) kasutades AHHAA eksponaate.</p>	<p>Loodusõpetus – Jõgi ja järv. Vesi kui elukeskkond. Vesi kui aine, vee kasutamine. Vee omadused. Vee olekud ja nende muutumine. Merevee omadused – võrdleme Läänemerd Punase merega.</p> <p>Inimeseõpetus – Mina ja suhtlemine, aktiivne kuulamine, eneseavastamine, koostöö, üksteise aitamine, vastutus suhetes, erinevuse ja mitmekesisuse väärtustamine, otsustamine, probleemilahendus.</p> <p>Lisaks on õppepäeval järgmised vee füüsikaga seotud teemad: vedeliku tihedus, veekeerised, lained, vedeliku samba rõhk, mullid ja nende kuju.</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhisel. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.</p>
MEELED SELGEKS	1.-2.	2	<p>AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa</p>	<p>Töötoas õpitakse läbi oma kogemuste tundma inimese meeli ja näitlikustatakse, kuidas meeled omavahel seotud on.</p>	<p>Loodusõpetus – Inimese meeled ja avastamine. Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses. Inimene.</p> <p>Inimeseõpetus – Mina ja</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et</p>

			jaoks vajalikud vahendid.	Uurimisülesannete käigus pannakse end proovile ning katsetatakse meeli segadusse ajavaid eksponaate. Samuti selgitame välja, kuidas erinevad meeled üksteist mõjutavad.	suhtlemine, aktiivne kuulamine, eneseavamine, koostöö, üksteise aitamine, vastutus suhetes, erinevuse ja mitmekesisuse väärtustamine, otsustamine, probleemilahendus.	oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumisraskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.
MEELED JA TAJU	3.	3	AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium. AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	Töötoas õpitakse läbi oma kogemuste tundma inimese meeli ja näitlikustatakse, kuidas meeled on omavahel seotud. Uurimisülesannete käigus pannakse end proovile ning katsetatakse eksponaate, mis ajavad meie meeled segadusse. Samuti selgitame välja, kuidas erinevad meeled üksteist mõjutavad.	Loodusõpetus – Inimese meeled ja avastamine. Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses. Inimene. Inimeseõpetus – Mina ja suhtlemine, aktiivne kuulamine, eneseavamine, koostöö, üksteise aitamine, vastutus suhetes, erinevuse ja mitmekesisuse väärtustamine, otsustamine, probleemilahendus.	Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite

						kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhisel. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.
ANATOMIA	3.	3	<p>AHHAA ekspositsioonisaidid, labor/auditoorium, TÕ meditsiinikollektsioonid.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.</p>	<p>Uurimisülesannetes katsetatakse eksponaate, mis panevad meie kehad proovile. Õpime läbi oma kogemuste.</p> <p>Laboratoorse tööna uuritakse (sea) kopsu anatoomiat lähedalt ning pannakse ennast proovile kopsu lahkamisel.</p>	<p>Loodusõpetus – Inimese ehitus: elundid ja elundkonnad. Elundkondade ülesanded. Organismi terviklikkus. Tervislikud eluviisid.</p> <p>Inimeseõpetus – Tervis. Tervisenäitajad. Turvalisus ja riskikäitumine (tubaka tarbimisega seonduvad riskid tervisele). Mina ja suhtlemine, aktiivne kuulamine, eneseavastamine, koostöö, üksteise aitamine, vastutus suhetes, erinevuse ja mitmekesisuse väärtustamine, otsustamine, probleemilahendus.</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhisel. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.</p>

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
<p>Põnev loomariik-vaatleme ja uurime</p>	<p>1.-3.</p>	<p>3</p>	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklassis ja ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: õppekogu ja näidised, objektid, fotod, karbid, putukad, tegevusjäljed, nahad ja kehakatted jne), linnulaulud, mikroskoobid, luubid, pintsetid, abimaterjalid.</p>	<p>Programm toimub 1-3 kl õpilastele.</p> <p>Õpilased tutvuvad põneva ja mitmekesise loomariigiga.</p> <p>Õpilased teevad uurimis- ja vaatlemisülesandeid praktilistes õpitubades eri loomarühmadest, näiteks lindudest, putukatest, karpidest ja tigudest, imetajatest. Õpilased tutvuvad nii väiksemate kui ka suuremate loomadega Eestist ja maailmast, loomade tunnuste ja eluviisiga. Uuritakse ja võrreldakse välimust, toitumist, kehakatteid, mõõtmeid, hääli. Üks uurimistöö on ka mikroskoobiga.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, teab kodukoha tuntumaid taimi ja loomi, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; kirjeldab loomade välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumisvõimet, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta; toob näiteid elusorganismide tähtsusest looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi. Mõistab, et inimene osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

Hülge elu Läänemeres 1	1.-3.	3	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: rühmatööks ja näidendiks: temaatilised peakatted, mereloomade kujukesed ja nukud, juhendajatel hülgekostüümid, mereteemalised padjad mänguks, kalamäng, vaatlustöoleht muuseumis loomade tundmaõppimiseks, plakati kujundamise vahendid.</p>	Õppeprogrammi käigus tutvuvad õpilased Läänemere elustiku ja seostega läbi hülgepoisi silmade. Programm sisaldab aktiivülesandeid, draamat ja mängu, vaadeldakse kalu ja mereelustiku eksponaate muuseumis ning lõpuks koostatakse rühmatööna mereelustiku plakat, mille saavad osalejad kaasa.	Loodusõpetus Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumist, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste (nt toitumine, vee reostumine jm) ja tähtsuse kohta looduses (Läänemeres); eristab vee selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi; teab Läänemere tuntumaid loomi, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi. Mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Pargiprogramm 1	1.-3.	3	<p>TÜ loodusmuuseum ja botaanikaaed</p>	Kes elab mullas, muru sees ja puutüvel? Milliseid linde võib pargis kohata? Programm õpetab märkama elu linnapargis. Lapsed õpivad tajuma ilmakaari, kasutama	Loodusõpetus Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, Märkab kodukoha elurikkust;	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga

			<p>Programm viiakse läbi TÕ botaanikaaias (Lai 38) või pargis.</p> <p>Vahendid: vähemalt 20 puu- ja põõsaliiki pargis, töölehed, puude mõõtmiseks erinevad vahendid (kolmnurk, mõõdulint jm), kompassid, luubid, binoklid jm.</p>	<p>luupi, binoklit ja kompassi. Teadvustatakse inimese mõju looduse liigirikkusele ja inimkaaslejaid ning inimpelglike liike. Õpitu kinnistatakse keskkonna-mängudega. 3-tunnine programm sisaldab põhjalikumaid vaatlusi ja töölehtede täitmist.</p>	<p>teab kodukoha tuntumaid taimi, loomi ja seeni kirjeldab õpitud liikide eluviise ja elupaiku; uurib taimede välisehitust, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste ja tähtsuse kohta looduses (pargis); määrab suundi kasutades kompassi; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi. Mõistab, et inimene osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist</p>	<p>täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Linnud linnas 1	2.-3.	2	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass ja ekspositsioon (Vanemuise 46). Kevadpoolaastal saab teha õues välivaatlusena pargis, kus on</p>	<p>Tavalisemate lindude tundmaõppimine välimuse ja laulu järgi, kuidas määrata lindu ja vaadelda linde. Räägitakse lindude eluviisist ja pesitsemisest, rändlindudest ja paigalindudest ja lindude toitmisest talvel</p>	<p>Loodusõpetus Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumisvõimet, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta looduses; toob näiteid elusorganismide tähtsusest looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi;</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			<p>võimalik vaadelda linde.</p> <p>Vahendid: linnufotod, ja pildid, linnulaulude kuulamine, välivaatlusel binoklid, tööleht.</p>		<p>teab kodukoha tuntumaid loomi, kirjeldab õpitud liikide eluviise ja elupaiku;</p> <p>arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab, et inimene osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab;</p> <p>Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist.</p>	
<p>Eksootilised lemmikloomad 1</p>	1.-3.	2	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid ja vahendid: TÜ loodusmuuseumis (Vanemuise 46) tutvutakse elavnurga loomadega ja vaadeldakse madude, roheleeguani, gekode, kalade, ämblike ja tarakanide käitumist.</p>	<p>TÜ loodusmuuseumis vaatlevad lapsed elavnurga loomi ja vaadeldakse roomajate madude, roheleeguani, gekode, kalade, ämblike ja tarakanide käitumist.</p> <p>Lapsed õpivad, kuidas hoolitseda lemmikloomade eest.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumisvõimet, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta looduses; toob näiteid elusorganismide tähtsusest looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi;</p> <p>teab kodukoha tuntumaid taimi,loomi ja seeni, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku;</p> <p>arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab,et inimene osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab;</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

					Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist	
Taimede eluvormid 1	2.-3. (1.)	2	<p>TÜ botaanikaaed</p> <p>Ruumid: TÜ botaanikaaias (Lai 38) või pargis.</p> <p>Vahendid: rühmatöövahendid, luubid, töölehed, nõör ja mõõdulindid.</p>	<p>Õpitakse tundma taimede põhirühmi ja eluvorme (puud, põõsad, puhmad, rohttaimed, samblad).</p> <p>Tehakse vaatlusi ja rühmatööd, täidetakse töölehte. Õpitakse taimerühmi eristavaid tunnuseid ja enamlevinud liike. Saadakse teada, milliseid tingimusi vajavad kasvuks kodumaised ja võõrliigid, õpitakse tundma nende kasvatamise võimalusi.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab taimede välisehitust ja kasvamist, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta looduses; toob näiteid elusorganismide tähtsusest looduses; teab kodukoha tuntumaid taimi, kirjeldab õpitud liikide eluviise ja elupaiku; märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi. Mõistab, et inimene osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Vee-elustik 1	2.-3.	3	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Programm viiakse läbi välivaatlusena tiigi ääres, lisaks</p>	<p>Vesi kui elukeskkond, Püütakse kahvadega, uuritakse vee-elustikku, tutvutakse erinevate veeselgrootute rühmadega ja nende eluviisiga.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab taimede ja loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumisviise, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust</p>

			<p>koolis või õppeklassis.</p> <p>Vahendid: kahvad, luubid, kirjutusalused, pliiatsid, pintsetid, esitlusvahendid, abimaterjalid, paber, pliiatsid.</p>	<p>Aprillist oktoobrini koos väliõppega veekogu (tiigi) ääres</p>	<p>organismide seoste ja tähtsuse kohta looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi; eristab ühte liiki kuuluvaid organisme</p> <p>teab kodukoha tuntumaid veeloomi, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab, et inimene osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab;</p> <p>Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist</p>	<p>või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Putukad 1	2.-3.	3	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass, ja ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: putukate õppekogu, binokulaarid, luubid, abimaterjalid, esitlusvahendid, abimaterjalid, alused, paber.</p>	<p>Tutvustatakse Eestis elavate tavalisemaid putukaid ja nende rühmi, vaadeldakse putukate kolleksiooni ja tutvutakse putukate välisehitusega binokulaari või luubi abil.</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumisvõimet, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste ja tähtsuse kohta looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi;</p> <p>teab kodukoha tuntumaid putukaid, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab, et inimene osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

					kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist	
Loomad ja nende jäljed 1	2.-3. (1.)	3	TÜ loodusmuuseum Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass ja ekspositsioon (Vanemuise 46). Vahendid: muuseumis imetajad, loomanahad, koljud, tegevusjäljed, abimaterjalid, alused, käärid, liim, paber, pliiatsid, luubid, joonlauad.	Õpitakse tundma Eesti tavalisemaid loomi, nende eluviisi, toitumist, jälgi ja tegevusjälgi. Koostatakse praktilise tööna loomade jäljeraamat, mille iga õpilane saab kaasa.	Loodusõpetus Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumist, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi; teab kodukoha tuntumaid loomi, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi. Mõistab, et inimene on osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Loomad ja nende jäljed 1 Loodusretk	1.-3.	3	TÜ loodusmuuseum Programm viiakse läbi väliõppena	Õpitakse tundma Eesti loomi, nende eluviisi, toitumist ja tegevusjälgi, uuritakse loomade jälgi ja tegevusjälgi looduses, matkatakse looduse õpperajal Programm toimub väliõppena looduses, väljasõit bussiga,	Loodusõpetus Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut; kirjeldab loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist ja liikumist, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust

Vajalik tellida buss.			<p>looduses õpperajal.</p> <p>Vahendid: temaatilised abimaterjalid, näidised.</p> <p>Transport: vajalik tellida buss.</p>	<p>jäljeprogramm looduses on eriti huvitav talve perioodil lumega.</p> <p>Vajalik tellida buss.</p>	<p>looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi; teab kodukoha tuntumaid taimi, loomi ja seeni, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku;</p> <p>arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab;</p> <p>Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist</p>	<p>või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Kalad 1. Läki Kalale	2.-3. (1.)	3	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass ja ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: erinevad kalad, vaatlusvannid, luubid, joonlauad, esitlusvahendid, abimaterjalid</p>	<p>Õpitakse tundma Eesti kalade mitmekesisust. Praktiline kalade õpe, määramine, vaatlus ja kirjeldamine. Programmis on vaatlusobjektideks erinevad kalaliigid. Uuritakse tavalisi Eesti kalu: haug, latikas, räim, kilu, angerjas, lest, särg, ahven jt. Vaadeldakse Eesti kalu mageveekalade akvaariumis ning loodusmuuseumis</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Väärtustab elurikkust ja jätkusuutliku arengut, kirjeldab loomade välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumist, seostab neid elukeskkonnaga ning toob näiteid organismide seoste kohta looduses; toob näiteid elusorganismide tähtsusest looduses; eristab selgrootuid ja selgroogseid loomi ja nende rühmi;</p> <p>teab kodukoha tuntumaid kalu, kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku;</p> <p>arvestab elusolendite /sh kaasinimeste/ vajadusi.</p> <p>Mõistab, et inimene osa loodusest ka sõltub sellest; toob näiteid</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

					kuidas inimene oma tegevusega loodust mõjutab; Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja teiste tervist	
Maa ja ilm	2.-3.	1	TÜ muuseum Ruumid: TÜ muuseumi õpilabor või Hullu Teadlase kabinet Vahendid: söögisooda, äädikas, klaasanumad, soojuspaisumise pallikesed, termomeetrid, gloobus, taskulamp, ventiiliga pudel, jalgrattapump, külmakast, veekeedukann, vedel lämmastik, eri tüüpi kivid	Programmi käigus küsitakse õpilastelt erinevaid küsimusi Maa kohta ning selgitatakse katsete teel õigeid vastuseid. Arutame, mida tähendab, et Maa on planeet, mis on pöörlemine ja tiirlemine ning miks tekivad aastaajad. Vaatame katsete teel, mis asi on õhk, kuidas tekivad pilved ning teeme ühe suure katsutava pilve. Arutame, mis on Maa sees ning kuidas tekivad kivid. Uurime erinevaid sette-, tard- ja moondekivimeid.	Programmi läbinud õpilane: Kirjeldab, mis on planeet, kuu ja täht ning kuidas need üksteise suhtes liiguvad. Märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi ning toob näiteid nende tähtsuse kohta inimese elus;	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Meeletud meeled	1.-3.	1,5	TÜ muuseum Ruumid:	Alustame programmi valguse teemalisel näitusel, kus arutame, milliseid meeli on	Mina ja keskkond:	Jah. Palume erivajadusest

			<p>TÜ muuseumi näitused ja haridusklass.</p> <p>Vahendid: helihargid, mõõtesilindrid, Euleri ketas, kõlar, maitsepaberid.</p>	<p>olemas ja kuidas toimib nägemine. Seejärel saavad lapsed ise nägemismeelt avastada näitusel olevate vahenditega nagu Camera Obscura, värvilised prožektorid, fenakistoskoobid, teleskoobid jm. Edasi liigume haistmismeelt kaasates läbi salakäikude varakambrisse, kus paneme proovile julguse ja kimpimismeele. Seejärel teeme kuulmisemelega seotud katseid haridusklassis ning lõpuks proovime paberite abil, kas oleme supermaitsjad ehk geneetilise soodumusega tunda rohkem kibedat maitset.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult; 3) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku 4) mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab; 5) sõnastab oma meeltega saadud kogemusi, kirjeldab nähtusi ning objektide omadusi, kasutab õpitudloodusteaduslikke mõisteid <p>Programmis suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning</p>	<p>registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
--	--	--	--	--	--	---

					aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;	
Ujub või upub ehk kuidas pääseda üleujutuse eest	3. klass	3	TÜ teaduskool TÜ teaduskooli õppeklass, Uppsala 10 Tööks vajalikud vahendid olemas	Programm adresseerib eakohasel viisil globaalsete kliimamuutustega kaasaskäivate üleujutustega kohanemise viise. Teema sissejuhatuseks tutvustatakse olukorda, kus pikaajalise vihmaja tulemusena ähvardab tekkida kodupiirkonnas üleujutus. Olukord peaks esitama lastele piisava väljakutse, et meisterda koostöös kaaslastega päästevahend, et üleujutuse piirkonnast koos (lemmik)loomade ja hädavajalike asjadega lahkuda, kasutades lihtsaid olmes kasutatavaid materjale ning testivad ja hindavad päästevahendi asjakohasust. <i>Märksõnad:</i> üleujutused, ainete ja materjalide omadused, märgamine, ujumise tingimused, disainimine.	Programm toetab õpilaste matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevuse, sotsiaalse ja kodanikupädevuse, enesemääratluspädevuse ning väärtuspädevuse kujunemist. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • ennustab, kas mingi ese ujub või upub ning kontrollib ennustust katse teel; • nimetab, kirjeldab ja võrdleb materjalide ja esemete omadusi; nimetab omadusi, mis soodustavad või takistavad uppumist; • kirjeldab, kuidas võib tekkida keskkonnas üleujutus; • kavandab ja ehitab päästevahendi, võttes arvesse eelnevalt uuritud materjalide ja kehade omadusi; • hindab meisterdatud vahendit, teeb ettepanekuid 	Programm on kohandatav hariduslike erivajadustega (Näit. lugemisraskused) ning keelekümbelus-klasside õpilastele.

					<p>päästevahendi ujumisvõime parandamiseks;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● arutleb äärmuslike ilmastikunähtuste ja üleujutuste mõju üle (inimestele, keskkonnale); ● näitab üles empaatiat üleujutuste ohvrite suhtes ja soovi leida lahendusi üleujutustega kohanemiseks; ● arutleb koos kaaslasega ning teeb ettepanekuid, kuidas igapäevaselt käituda nii, et hoida/säästa keskkonda; <p>tutvub päästetöötaja elukutsega.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Täppisteaduste valdkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttundide maht (ak tundi des)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Saame tutvavaks, robotika ja kiirus!	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Kooli aula või spordisaal.</p> <p>Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: .</p> <p>Erinevad robotid Lego Spike Essential ja Dash</p> <p>Tahvelarvutid (12 tk).</p> <p>Möödulint, Töölehed.</p> <p>Koonused.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite kokkuleppimine.</p> <p>Robotite käsitlemise ohutusreeglite tutvustamine koos roboti tutvustusega.</p> <p>Robotika alased mõisted (kontroller, andur, mootor, programm).</p> <p>Pikkusühikud (mm, cm, dm, m).</p> <p>Lego Essential roboti (auto mudel) ehitamine juhendi järgi ning programmeerimine.</p> <p>Erinevate programmide loomine robotile (liikumine, helid, taustapildid).</p>	<p>Pädevused</p> <p>Õpipädevus: probleemülesannete lahendamine ja tõlgendamine.</p> <p>Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus: teaduspõhisus, andmete töötlemine, mõõtmine võrdlemine.</p> <p>Õpitulemused</p> <p>Matemaatika: teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (valdavalt</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>juhendid on samm-sammult, legojupid on värvilised ja saab panna muusikat,</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised</p>

				<p>Pidurdusteeconna pikkus vastavalt sõidukiirusele. (Tööleht)</p> <p>Roboti lammutamine tükkideks ning klotside tagasi õigesse kohta paigutamine.</p> <p>Dash roboti ohutuse ning käsitlemise tutvustamine. Dash roboti katsetamine ja etteantud ülesannete lahendamine (hulkade moodustamine, lihtsa teekonna programmeerimine).</p> <p>Tagasiside ring: Mida uut said enda jaoks teada? Mida õppisid?</p>	<p>ainult naaberühikuid); kasutab digitaalseid õppematerjale; mõistab matemaatika olulisust, seost ümbritsevaga.</p>	<p>muudatused tehakse programmis.</p>
Optilised illusioonid	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Kooli aula või spordisaal.</p> <p>Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Lego WeDo 2.0 robotika komplektid 12 tk, tahvelarvutid A4 paberid, vildikad, käärid, silmade kleepsud. puidust</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite kokkuleppimine. Esitlus: optilised illusioonid. Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid. Optilise illusiooni roboti ehitamine juhendi järgi ja programmeerimine. Robotiga optilise kunsti loomine.</p>	<p>Pädevused</p> <p>Enesemääratluspädevus: inimese füsioloogia. Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus, paaristöö. Matemaatika- ja loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus - teaduse ja tehnoloogia tähtsus ning</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised</p>

			<p>grillvardad, tugevam A4 paber, pulgaliim, värvipliatsid, harilikud pliatsid ja kustukummid, teritajad. Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid. Joogipudeliid</p>	<p>Optilise illusiooni mänguasja loomine - lind puuris. Suunatud perspektiiviga fotograafia tutvustus, rühmade moodustamine ning fotode tegemine. (Pea kaenlas, seismine pudeli peal)</p> <p>Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>mõju ühiskonnale; Õpitulemused Matemaatika: eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid; eiab ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid; Kunst: rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; esitab oma ideede erinevaid lahendusi.</p>	<p>muudatused tehakse programmis.</p>
Ehitised ümber maailma	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale! Suurem saal või aula.</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: magnetkonstruktorid, Lego klotsid</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite kokkuleppimine. Arutelu - Mis on ehitis? Milliseid ehitisi on ehitatud läbi ajaloo? Milliseid koduseid ehitavad loomad? Erinevate ehitustehnikate jälgendamine magnetkonstruktorite ja Lego konstruktorite abil. Geomeetriliste kujundite koostamine magnetklotside ja Lego konstruktoritega hoonete elementide moodustamiseks. Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisid?</p>	<p>Pädevused Suhtluspädevus: koostöö, suhtlusoskus, paaristöö. Matemaatika- ja loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus - teaduse ja tehnoloogia tähtsus ning mõju ühiskonnale; Õpitulemused Matemaatika: eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid; leiab ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid;</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

					Kunst: rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid; esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	
Sümmeetria	1., 2. ja 3. klass	2 ak/h	Tuleme Teie asutusse kohapeale! Juhendaja võtab vajaminevad vahendid kaasa.	Teeme põhjalikumalt tutvust sümmeetriaga, optilise kunsti ja mandalaga. Tegevused: Sümmeetria ja optiline kunst Sümmeetrilised paberist kaunistused Legodest sümmeetria Mandala tahvlis Mandala klotsid Mandala harjutuslehed	Matemaatika 1) märkab ja mõistab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda arvude või geomeetriliste kujundite abil; 1) leiab ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid; 3) eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid (punkt, sirg-, kõver- ja murdjoon, ring, hulknurk, kolmnurk, nelinurk, ruut, ristkülik, kuup, risttahukas) ja nende põhilisi elemente; Kunst: 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes	Kahjuks ei ole käesoleval õppeaastal kohaldatav HEV õpilastele.

					kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.	
--	--	--	--	--	--	--

Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakttundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatud pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Geomeetrilised kujundid spordis	1.-3. klass	2	Muuseumikeskkond, töötubade ruum, töötoa jaoks vajalikud vahendid	Milliseid geomeetrilisi kujundeid võib leida spordis ja muuseumi keskkonnas? Kumb on suurem, kas jalgpalliväljak või spordimuuseum? Kasutame matemaatikat, et lahendada loovaid ja eakohaseid ülesandeid. Töötoas saab igäüks meisterdada temaatilise meene. Pärast vahvat matemaatikatundi on õpilastel võimalus uurida ülejäänud muuseumit ja panna ennast proovile	Õppeaine: matemaatika, eesti keel, käeline tegevus Saavutatud pädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseumi keskkond), sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatikapädevus (rakendab matemaatikat spordivaldkonna ülesandeid lahendades) Õpitulemused:	Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneleme lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.

				<p>interaktiivsetel atraktsioonidel.</p>	<p>- Õpilased rakendavad matemaatikat, lahendades spordiga seotud loogilisi ja loovaid ülesandeid, õpivad aktiivselt ja kogemuse kaudu erinevaid geomeetrilisi kujundeid.</p> <p>- Õpilased läbivad erinevaid liikuvaid ülesandeid, et harjutada lugemist, kirjutamist, võrdlemist, eakohalisi matemaatilisi tehteid ja mõõtühikute kasutamist.</p> <p>- Õpilased oskavad kasutada oma matemaatilisi teadmisi spordieluliste probleemide lahendamisel, arendavad oma ruumitaju.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontakt tundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatud pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Robotid ja geomeetrised kujundid	1.-3.kl	2	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Töötuba võimalik läbi viia ka tellija juures. Tööks vajalikud vahendid (robotid ja tahvelarvutid) on meie poolt.	Erinevate robotite abil (Sphero, Matatalab) joonistatakse põhilisi geomeetrisi kujundeid (ruut, kolmnurk, täht, kuusnurk jne). 1. klassidega kasutame programmis MatataLab robotit. 2. ja 3. klassis kasutame programmis Sphero robotit, kus õpime roboti juhtimist ja kirjutame ka koodi. Lihtsate programmide ja robotite abil joonistuvad välja põnevad kujundid ja	Kultuuri- ja väärtuspädevus - õpime tundma kujundite taga peituvat loogikat, lihtsust, ilu ja seost arhitektuuri ja loodusega. Kunstiained kunst ja geomeetria on tihedalt seotud, proovime muuta lihtsad kujundid kunstiks. Matemaatika valdkond Õpilane eristab lihtsamaid kujundeid (sirge, ring, kolmnurk, ruut, viisnurk), leiab ümbritsevast tasandilisi kujundeid, mõõdab kujundite küljed ja arvutab ümbermõõdu.	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Kohandus erivajadustega õpilaste jaoks: - Programmis kasutame lihtsat ja selget keelt, väldime keerulisi sõnu ning pikemaid lauseid. - Tegevus toimub kahes väikeses

				<p>mustrid. Programm aitab arendada loogilist mõtlemist, seoste loomist ning ruumilist mõtlemist. Tegevused on eristatud vastavalt laste vanusele ja koolis õpitule.</p>		<p>rühmas. - Vajadusel selgitame sõnu ja mõisteid visuaalsete abivahendite abil (nt pildid, videod). - Jagame õppeteemasid väikesteks, konkreetseteks osadeks. -Keskendume ühele teemale korraga.</p>
--	--	--	--	--	--	---

SA Teaduskeskus AHHA

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
--------------------------	----------------------------	--	--	----------------------------	--	--

GEOMEETRIA	1.-2.	2	<p>AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.</p>	<p>Paneme teadmised geomeetrias proovile ja ehitame põnevaid kujundeid. Otsime AHHAA näitusesaalist erinevaid geomeetrilisi kujundeid ja mustreid ning arutame, kuidas on võimalik nende abil joonistada.</p>	<p>Matemaatika – Geomeetrilised kujundid. Õpilane eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid (punkt, sirge, lõik, ring, kolmnurk, nelinurk, ruut, ristkülik, viisnurk, kuusnurk, kera, kuup, risttahukas, püramiid, silinder, koonus) ja nende põhilisi elemente ning leiab ümbritsevast tasandilisi ja ruumilisi kujundeid.</p> <p>Programm toetab üldpädevuste – õpipädevus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – arendamist.</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased.</p> <p>Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt.</p> <p>Liikumisraskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.</p>
GEOMEETRIA	3.	3	<p>AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid,</p>	<p>Paneme proovile teadmised geomeetrias ja ehitame põnevaid kujundeid. Töötoas arendame insenerimõtlemist ning ehitame suure kandevoimega silla.</p>	<p>Matemaatika – Geomeetrilised kujundid</p> <p>Õpilane eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid (punkt, sirge, lõik, ring, kolmnurk, nelinurk, ruut, ristkülik, viisnurk, kuusnurk, kera, kuup, risttahukas, püramiid, silinder, koonus) ja nende põhilisi elemente ning leiab</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased.</p> <p>Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra</p>

			töötoa jaoks vajalikud vahendid.	AHHAA näitusesaalist saavad õpilased otsida erinevaid geomeetrilisi kujundeid ja mustreid ning arutleda, kuidas saaks nende abil joonistada.	ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid. Programm toetab üldpädevuste – õpipädevus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus (rühmatöö), suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – arendamist.	majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.
ELEKTER I	3.	3	AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium. AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	Esmane tutvumine elektriga: teeme selgeks, mis see on ja kus see esineda võib. Ehitame ise kodustest vahenditest vooluallika. Kasutades AHHAA eksponaate ja muid lisavahendeid, lahendame rühmades erinevaid elektriga seotud ülesandeid.	Loodusõpetus – Uurimisoskused, loodusnähtused, elekter ja magnetism. Õpilane tutvub mõistetega vooluallikas, elektripirn, juhe, lüliti, juht, mittejuht, elektrivool, pinge, vooluring. Õpilased harjutavad rühmatööd ja praktilise töö läbiviimist. Programm toetab üldpädevuste – õpipädevus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus (rühmatöö), suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – arendamist.	Väljatatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka

						keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.
ASTRONOOMIA	3.	3	<p>AHHAA ekspositsioonisaalid, labor/auditoorium, planetaarium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.</p>	<p>Kasutades AHHAA eksponaate ja muid lisavahendeid, lahendame rühmades ülesandeid. Ülesannete käigus saame näiteks teada, milline roll on astronoomias peeglitel, mis on teleskoop ja miks aastaajad vahelduvad. Kasutame ka astrononautide treeningseadet ning võimalusel vaatame turvalisel moel Päikest läbi spetsiaalse teleskoobi.</p> <p>Planetaariumietendus AHHAA täissfäärilises planetaariumis ja teeme läbi mängu „Kadunud kosmoses“, mille käigus õpilased saavad ise kuuränduriteks kehastuda.</p>	<p>Loodusõpetus – Maailmaruum. Päike ja tähed. Päikesesüsteem. Tähistaevas. Tähtkujud. Suur Vanker ja Põhjanaan. Galaktikad. Astronoomia. Matemaatika – Andmed ja algebra. Andmete kogumine, aritmeetiline keskmine.</p> <p>Inimeseõpetus – Mina ja suhtlemine, aktiivne kuulamine, eneseavamine, koostöö, üksteise aitamine, vastutus suhtes, erinevuse ja mitmekesisuse väärtustamine, otsustamine, probleemilahendus.</p> <p>Lisaks ettevalmistus järgnevateks kooliastmeteks: aastaegade vaheldumine, peeglid, läätsed, gravitatsioon.</p>	Väljatund raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.

Tartu Ülikool

Programmi nimetus	Millisele klassile?	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos põhikooli riikliku õppekavaga (saavutatavad pädevused ja õpitulemused)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Loomaaed taevas	2.-3.	1	<p>Ruumid: TÜ muuseum, Tartu tähetorn</p> <p>Vahendid: planetaarium, kartong, värviline paber, joonistustarbed, liim</p>	<p>Programm algab planetaariumis, kus tutvustatakse tähtkujude olemusi, vaadatakse erinevaid tähtkujusid ning räägitakse, kuidas neid taevast üles leida. Programmi teises pooles meisterdavad lapsed näidise järgi endale ise sobiva tähtkuju.</p>	<p>Programmi läbinud laps: õpib tundma keskkonda, mis meid maaväliselt kosmoses ümbritseb, tunneb tuntumaid tähtkujusid, arendab kuulamisoskust ja tähelepanuvõimet.</p> <p>Arendatavad ainealased ja üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseum kui keskkond, museaalid), suhtluspädevus, matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Seotud matemaatika ja loodusõpetuse õppekavadega.</p>	<p>Jah. Erivajadustest palume broneeringu tegemisel teavitada. Koostöös õpetajaga täpsustame programmi sobivust ja/või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

<p>Päike, Maa ja Kuu</p>	<p>2.-3.</p>	<p>2</p>	<p>Ruumid: TÜ muuseum, Tartu tähetorn</p> <p>Vahendid: telluurium, Päikese, Maa ja Kuu mudelid, gloobus, taskulambid, tööleht. Paberist mudeli valmistamiseks: kartong, klambrid, värviline paber, liim, värvilised pliiatsid ja markerid.</p>	<p>Eelhäälestusena räägib programmi läbiviija varjude tekkimisega seotud mõistatusega loo ning palub õpilaste abi mõistatuse lahendamiseks (uurimusliku õppe meetod). Võimalike lahendusvariantide põhjal püstitatakse uurimisküsimused, mida katsega hakatakse lahendama. Lahendusi kontrollitakse grupitööna taskulampide ja teiste abivahendite abil. Seejärel uuritakse spetsiaalsete mudelite abil öö ja päeva ning aastaegade vaheldumist ning avastatakse, miks on päev ja öö eri aastaegadel erineva pikkusega. Arutletakse selle üle, kuidas Päike, Kuu ja</p>	<p>Programmi läbinud õpilane: selgitab üldsõnaliselt, milline taevakeha on Päike; selgitab Päikese liikumise ja varjude tekkimise omavahelisi seoseid; selgitab öö ja päeva ning aastaegade vaheldumise ja varjude tekkimise põhjuseid.</p> <p>Arendatavad ainealased ja üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseum kui keskkond, museaalid); sotsiaalsed pädevused, suhtluspädevus (grupitöö); matemaatika loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus.</p>	<p>Jah. Erivajadustest palume broneeringu tegemisel teavitada. Koostöös õpetajaga täpsustame programmi sobivust ja/või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
---------------------------------	--------------	----------	--	---	---	--

				<p>Maa üksteist mõjutavad (gravitatsioon, tõus ja mõõn). Kokkuvõtteks valmistab iga õpilane endale kartongist Päikese, Maa ja Kuu mudeli, mille abil saab näitlikustada päikese ja kuuvarjutuse tekkimist.</p>		
--	--	--	--	--	--	--